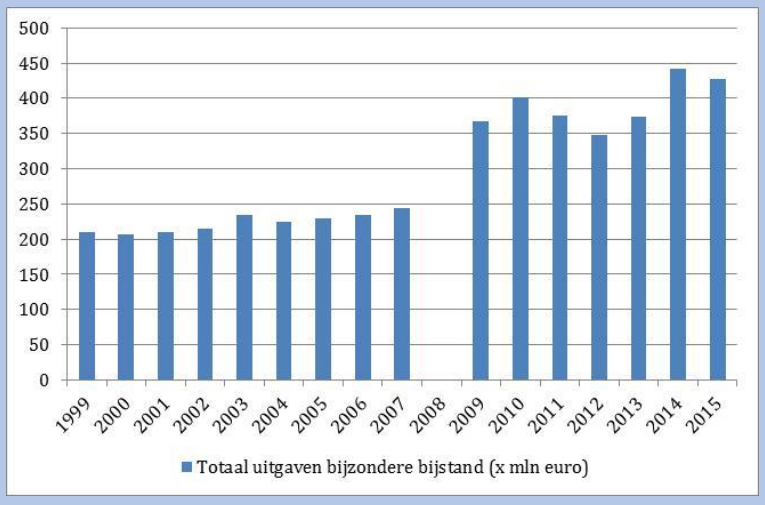
De financiering van de bewindvoering

Waarom moeilijk doen, als het samen kan?

Anne Kasteel
Hogeschool Saxion te Deventer

Een onderzoek naar de financiering van de bewindvoering vanuit de bijzondere bijstand.

Dit onderzoek is verricht ten behoeve van het studieonderdeel “afstuderen” van de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening van de hogeschool Saxion te Deventer. In opdracht vanuit Myrtax Bewindvoering te Doetinchem.

Opdrachtgever:
Edwin Brouwer,
Myrtax Bewindvoering te Doetinchem

Eerste beoordelaar:
Eric de Olde
Tweede beoordelaar:
Robert Veldman

Auteur/onderzoeker:
Anne Kasteel
406097@student.saxion.nl
0637563765

Hogeschool Saxion te Deventer
28 mei 2018

Samenvatting

Dit onderzoeksrapport beschrijft de resultaten en aanbevelingen van een praktijkgericht onderzoek omtrent de bijzondere bijstand die verstrekt wordt voor bewindvoeringskosten. In de afgelopen jaren is er sprake geweest van een sterke stijging van het aantal toegewezen aanvragen voor de beschermingsbewind, dit blijkt uit onderzoek van Stimulansz (2017). Er is sprake van een opmerkelijke stijging van het aantal mensen voor wie gemeenten bijdragen in de kosten van bewind in de periode 2013-2015 (32% per jaar). Er zijn een aantal verklaringen voor de toename van de onderbewindgestelden. Er werd onder andere eerder door de rechter curatele uitgesproken als burgers problematische schulden hadden. Tegenwoordig wordt er, door de wetswijziging van het Burgerlijk Wetboek, bijna altijd bewind uitgesproken. De reden hiervan is dat er bij bewind meer mogelijkheden zijn voor cliënten. Gemeenten geven aan dat zij meer willen investeren in de schulddienstverlening, om zo de kosten voor de bijzondere bijstand te beperken. Het investeren doen zij onder andere door middel van het aanbieden van voorliggende voorzieningen. Het gevolg hiervan is dat cliënten de bewindvoering bij particuliere bewindvoerders vaak niet meer kunnen financieren. De probleemstelling die centraal staat binnen dit onderzoek, luidt als volgt: “Wat zijn de consequenties voor Myrtax Bewindvoering als gemeenten de algemene voorwaarden voor het toekennen van de bijzondere bijstand aanpassen?”

Om binnen dit onderzoek tot resultaten te komen, zijn er verschillende onderzoeksmethoden uitgevoerd. Tijdens het onderzoek zijn er literatuuronderzoeken uitgevoerd, is er een interview afgenomen en zijn er enquêtes afgenomen. Door het ontstaan van onder andere de interactie zijn er belangrijke resultaten verkregen. Uit het onderzoek is voornamelijk gebleken dat er geen extreme consequenties voor Myrtax Bewindvoering zullen optreden als de algemene voorwaarden met betrekking tot de verstrekking van de bijzondere bijstand aangepast worden. Door het aanscherpen van de beleidsregels vanuit gemeenten, is de kans groter dat de ene cliënt meer bijzondere bijstand gaat ontvangen dan de andere cliënt. Daarnaast krijgen gemeenten adviesrecht, waardoor onder andere voorliggende voorzieningen eerst ingezet worden. Het kan hierdoor langer duren voordat cliënten zich aanmelden bij particuliere bewindvoerders of het aantal aanmeldingen kunnen afnemen. Als laatste is het van belang dat de wensen en de behoeften van de cliënten daadwerkelijk vervult worden. Een groot deel van cliënten geven aan dat ze meer inzicht, duidelijkheid, begeleiding of op de hoogte gehouden willen worden.

Aansluitend op de conclusies zijn er aanbevelingen opgesteld voor de praktijk. Er wordt aanbevolen om meer samenwerking te zoeken met gemeenten. Als deze samenwerking bevorderd wordt kan Myrtax Bewindvoering eventueel ook invloed uitoefenen op het adviesrecht die de gemeenten krijgen. Daarnaast wordt er aanbevolen om de diensten die Myrtax Bewindvoering aanbiedt uit te breiden. Op deze manier kan Myrtax Bewindvoering zich onderscheiden van andere bewindvoerderskantoren. Aansluitend wordt er aanbevolen om meer duidelijkheid te creëren voor de medewerkers en cliënten. Dit zal meer uniformiteit binnen de organisatie opleveren en daarnaast kan de leerbaarheid/zelfredzaamheid van cliënten bevorderd worden. In een vervolgonderzoek kan eventueel onderzocht worden in hoeverre het mogelijk en noodzakelijk is om cliënten meer begeleiding en/of ondersteuning aan te bieden. Tot slot wordt er geadviseerd om zo spoedig mogelijk, als de zitting is gepland, bijzondere bijstand aan te vragen voor de griffiekosten. Dit voorkomt vertraging in het gehele proces en is volgens de huidige wet- en regelgeving toegestaan.

Inhoudsopgave

Samenvatting 3
Voorwoord 6
Inleiding 7
1. Aanleiding 8
1.1 Ondercuratelestelling, onderbewindstelling of mentorschap 8
1.2 Financiering 8
1.3 Toename onderbewindstelling 8
1.4 Gemeente Doetinchem 9
1.5 Gevolgen praktijk 9
2. Doelstelling, probleemstelling en onderzoeksvragen 10
2.1 Doelstelling 10
2.2 Probleemstelling 10
2.3 Onderzoeksvragen 10
2.4 Definiëren van centrale begrippen 10
3. Betrokkenen en belanghebbenden 12
3.1 Belanghebbenden 12
3.2 Betrokkenen 12
4. Theoretische kader 13
4.1 Zoekplan 13
4.1.1 Wetenschappelijke onderzoeken 13
4.1.2 Discussies 14
4.1.3 Theorie 14
5. Juridisch kader 16
5.1 Zoekplan 16
5.1.1 Wet- en regelgeving 16
6. Onderzoeksmethoden en analysekader 19
6.1. Onderzoeksvraag één: 19
6.2 Onderzoeksvraag twee: 19
6.3 Onderzoeksvraag drie: 21
6.4 Onderzoeksvraag vier: 21
7. Resultaten en analyse 23
7.1 Onderzoeksvraag één 23
7.2 Onderzoeksvraag twee 27
7.2.1 Inhoudsanalyse 27
7.2.2 Interview 28

7.3 Onderzoeksvraag drie 31
7.4 Onderzoeksvraag vier 39
8. Conclusie 41
8.1 Wetgeving 41
8.2 Financiering bewindvoeringskosten 41
8.3 Ontwikkelingen met betrekking tot de werkwijzen van gemeenten 41
8.4 Cliënten 42
9. Aanbevelingen en/of adviezen 43
9.1 Samenwerking zoeken gemeenten 43
9.2 Uitbreiden van diensten 43
9.3 Duidelijkheid creëren voor medewerkers en cliënten 43
9.4 Advies 44
Literatuurlijst 45
Bijlagen 49
Bijlage 1: Verklaring ontvangen documenten 49
Bijlage 2: Werkwijze Myrtax Bewindvoering 50
Bijlage 3: Reglement Bewindvoering 52
Bijlage 4: Topiclijst interview 53
Bijlage 5: Uitwerking interview 54
Bijlage 6: Enquête 60
Bijlage 7: Analysegegevens enquête 62
7.1 Respondenten 62
7.2 Bewindvoeringskosten 63
7.3 Meningen 65
7.4 Behoeften en wensen 67
Verklaring gebruikte hulpmiddelen 68

Voorwoord

Als vierdejaars student van de opleiding sociaal juridische dienstverlening aan het Saxion te Deventer heb ik, Anne Kasteel, een onderzoek uitgevoerd binnen de organisatie Myrtax Bewindvoering. Ik heb voor dit onderzoek gekozen, omdat het zowel een sociaal als juridisch aspect heeft. Ik heb contact gehad met medewerkers binnen de organisatie en met verschillende cliënten, wat erg interessant was.

Deze scriptie bevat het onderzoeksrapport wat gaat over de eventuele gevolgen die Myrtax Bewindvoering gaat ervaren als gemeenten de algemene voorwaarden met betrekking tot de verstrekking van de bijzondere bijstand gaan aanpassen.

Dit onderzoek is verricht binnen de organisatie Myrtax Bewindvoering te Doetinchem. Ik wil Edwin Brouwer bedanken voor de ondersteuning en de feedbackmomenten. Daarbij wil ik hem ook bedanken voor het werkbezoek aan de gemeentelijke kredietbank in Assen, die ik bij heb mogen wonen. Ik heb veel informatie tijdens dit gesprek kunnen verzamelen, waardoor het ook daadwerkelijk een toevoeging had voor de uitvoering van mijn onderzoek. In het bijzonder wil ik Anita Eenink bedanken voor het interview dat ik met haar mocht afnemen. Daarnaast wil ik graag de bewindvoerders binnen Myrtax Bewindvoering bedanken voor het werven van de cliënten. Ik heb veel aan de input en bevindingen van de cliënten gehad omtrent het onderwerp.

Vanuit het Saxion wil ik graag Eric de Olde bedankten voor de feedbackmomenten en de individuele gesprekken. Ik ben de studenten van de afstudeerkring dankbaar voor het meedenken en het geven van advies.

Tot slot wil ik graag mijn zus, Lotte Kasteel, bedanken voor het geven van feedback en haar kritische blik op mijn scriptie.

Ik hoop dat ik met dit onderzoeksrapport, Myrtax Bewindvoering, meer duidelijkheid kan bieden over de bewindvoeringskosten en de bijzondere bijstand dat hiervoor verstrekt kan worden. Er is met veel toewijding aan dit onderzoeksrapport gewerkt. Ik wens u veel leesplezier.

Deventer, 28 mei 2018

Anne Kasteel

Inleiding
Dit onderzoek is uitgevoerd binnen de organisatie Myrtax Bewindvoering te Doetinchem.

Het onderzoek
Dit onderzoek is uitgevoerd om te beoordelen wat de consequenties zijn voor Myrtax Bewindvoering als gemeenten de algemene voorwaarden voor het verstrekken van de bijzondere bijstand aanpassen. Door het toepassen van voorliggende voorzieningen wordt er bespaard, door gemeenten, op het budget voor de bijzondere bijstand. Dit onderzoek richt zich op de organisatie Myrtax Bewindvoering en hun medewerkers, de cliënten en op gemeenten binnen Nederland. Het samenwerken met de opdrachtgever vergde een zorgvuldige en nauwkeurige werkhouding. Er is draagvlak gecreëerd door regelmatig aan de hand van feedback, van zowel de opdrachtgever als van de begeleider vanuit het Saxion, te toetsen of het onderzoek de goede richting op ging.

De organisatie
Myrtax Bewindvoering is gevestigd in Doetinchem. Zij zijn aangesloten bij de Nederlandse Branchevereniging voor Bewindvoering en Inkomensbeheer (NBBI). Door middel van dit lidmaatschap laat Myrtax Bewindvoering onder andere zien dat zij een betrouwbare organisatie zijn. Daarnaast betekent het ook dat Myrtax Bewindvoering aan de kwaliteitseisen voldoet, waar een bewindvoerderskantoor aan zou moeten voldoen. Myrtax Bewindvoering is gespecialiseerd in:

- bewindvoering;
- curatele;
- mentorschap;
- ondersteuning voor werkgevers. (Myrtax, 2018)

Myrtax Bewindvoering wil de dagelijkse last en verplichtingen van mensen verlichten. Hierbij staat het belang en de behoeften van de cliënten centraal. Transparantie is een belangrijk speerpunt binnen de organisatie. Myrtax Bewindvoering biedt ondersteuning aan mensen die hun eigen financiële zaken niet kunnen regelen. Deze situatie kan ontstaan door bijvoorbeeld privéomstandigheden, zoals ziekte of door oorzaken van buitenaf, zoals reorganisatie en ontslag. Als eerste wordt er een persoonlijk gesprek georganiseerd, waarbij de cliënt zijn hulpvraag kan toelichten. Myrtax Bewindvoering geeft volledig inzicht in wat zij voor de cliënten doen. De financiële afhandelingen die zij uitvoeren, kunnen cliënten volgen en controleren via het softwareprogramma Inkomensbeheer & Bewindvoering Software (IBS). (Myrtax, 2018)

Leeswijzer
Dit onderzoeksrapport is opgebouwd uit verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk één leest u de probleemanalyse vanuit de praktijk en vanuit de literatuur. In hoofdstuk twee kunt u de probleemstelling met daarin de doelstelling en de onderzoeksvragen vinden. In de hoofdstukken drie, vier en vijf zijn de betrokkenen en belanghebbenden, het theoretisch kader en het juridisch kader beschreven. In hoofdstuk zes leest u de methode van onderzoek. Hierin wordt beschreven hoe het onderzoek uitgevoerd is en wat hiervoor nodig was. In hoofdstuk zeven leest u de resultaten per onderzoeksvraag. Daarna leest u in hoofdstuk acht de conclusie met vervolgens in hoofdstuk negen de suggesties en aanbevelingen. Het onderzoek wordt ondersteund door middel van literatuur, beleidstukken, een interview en enquêtes. Deze zijn terug te vinden in de bijlage. Tot slot is er een verklaring eigen werk bijgevoegd.

1. Aanleiding

In dit hoofdstuk wordt er een analyse weergegeven van het probleem in de praktijk. Er wordt gekeken vanuit het perspectief van de opdrachtgever. Tevens is er een korte literatuurstudie uitgevoerd om de aanleiding te onderbouwen.

1.1 Ondercuratelestelling, onderbewindstelling of mentorschap

Curatele, bewind en mentorschap zijn maatregelen voor mensen die onvoldoende voor zichzelf kunnen zorgen. Hierbij kan gedacht worden aan onder andere mensen die verslaafd zijn, mensen met een verstandelijke beperking, psychiatrische patiënten of mensen met problematische schulden. De maatregelen zijn vooral bedoeld ter bescherming van betrokkene en tevens tegen anderen die misbruik van de situatie kunnen maken. De maatregelen zijn alleen mogelijk bij meerderjarigen. De kantonrechter beslist over de ondercuratelestelling, de onderbewindstelling en het mentorschap. Ook als iemand onder curatele staat en de curatele moet worden vervangen door een bewind en/of mentorschap, beslist de kantonrechter. Bewind wordt uitgesproken op basis van schuldenproblematiek of op basis van psychische en/of lichamelijke problemen. Elk bewindvoerderskantoor moet verantwoording afleggen aan de rechtbank. Op deze manier zijn cliënten beschermd tegen misbruik van de bevoegdheden. (Rijksoverheid, 2016)

1.2 Financiering

De gerechtelijke processen kosten geld. Voor een verzoek aan de kantonrechter moet griffierecht betaald worden. De verdere kosten voor het bewind, het mentorschap of de curatele wordt geacht door de cliënt zelf te worden bekostigd. Dit betreffen de intakekosten en de maandelijkse kosten. (Rijksoverheid, 2016). Door middel van de bijzondere bijstand vanuit de gemeente kunnen cliënten die onder een bepaalde norm zitten de kosten van de boven gestelde maatregelen vergoed krijgen. De draagkracht van het individu bepaalt de hoogte van de vergoeding. (Rijksoverheid, z.d.).

De afgelopen jaren heeft het rijk geld toegevoegd en onttrokken aan het budget voor de bijzondere bijstand en het minimabeleid. Sinds 2012 is er bijvoorbeeld jaarlijks 40 miljoen bezuinigd, omdat de inkomensgrens voor het minimabeleid werd verlaagd naar 110% van het minimuminkomen. Vanaf 2014 is er daarentegen in twee jaar structureel 90 miljoen per jaar extra beschikbaar gekomen voor het investeren in het gemeentelijke armoedebeleid. Deze extra middelen compenseren alleen niet vanwege de stijging van de feitelijke nettolasten voor het minimabeleid. (Divosa, 2016)

1.3 Toename onderbewindstelling

In de afgelopen jaren is er sprake geweest van een sterke stijging van het aantal toegewezen aanvragen voor de beschermingsbewind, dit blijkt uit onderzoek van Stimulansz (2017). Er is sprake van een opmerkelijke stijging van het aantal mensen voor wie gemeenten bijdragen in de kosten van bewind in de periode 2013-2015 (32% per jaar). Een nog grotere stijging is waargenomen in de kosten die gemeenten maken voor bewind: de gemeentelijke bijdragen uit bijzondere bijstand namen tussen 2013-2015 toe met 44% per jaar. In 2015 namen kantonrechters ruim 40.000 nieuwe aanvragen voor beschermingsbewind in behandeling. Dit betekent dat de uitgaven van de gemeente voor de bijzondere bijstand ook zijn toegenomen. In 2013 gaven ze een bedrag van 55 miljoen uit, dit was in 2015 al ruim 115 miljoen euro. Als laatste blijkt uit het onderzoek dat gemeenten jaarlijks meer geld kwijt zijn aan bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten dan het totale budget voor bijzondere bijstand dat ze van het rijk ontvangen. (VNG, 2016)

Er zijn een aantal verklaringen voor de toename van de onderbewindgestelden. Ten eerste werd eerder door de rechter curatele uitgesproken als burgers problematische schulden hadden. Tegenwoordig wordt er, door de wetswijziging van het Burgerlijk Wetboek, bijna altijd bewind uitgesproken. De reden hiervan is dat er bij bewind meer mogelijkheden zijn voor cliënten. Ten tweede zijn er veel bezuinigingen geweest in de zorg. Dit heeft ervoor gezorgd dat werknemers binnen het zorgdomein niet meer de financiële taken op zich konden nemen. Als laatste zorgen ook de reorganisaties bij verschillende banken voor een toename van de onderbewindgestelden. Veel medewerkers die voorheen werkzaam waren bij een bank zijn nu bewindvoerder geworden. Bewindvoerders werven klanten en klanten zien vaak voordelen van het bewind, waardoor zij zich aanmelden bij bewindvoerderskantoren. De bewindvoerderskantoren vragen dan het bewind aan bij de rechtbank. (Stimulansz, 2017)

1.4 Gemeente Doetinchem

De gemeente Doetinchem heeft een beleidsplan (2014-2018) voor de armoedebestrijding opgesteld. In dit beleidsplan staat onder andere beschreven dat er bijzondere bijstand wordt verstrekt als er geen voorliggende voorziening van toepassing is. Dit komt overeen met art. 5 lid e Participatiewet (PW). (Gemeente Doetinchem, 2017). In het beleidsplan is nadrukkelijk aandacht gegeven aan het investeren in de schulddienstverlening, waarbij de gemeente meer werk wil maken van preventie, vroegsignalering, budgetcoaching en nazorg. Zij willen hiermee financiële problemen zoveel mogelijk voorkomen. Door de toename van de onderbewindgestelden lopen de uitgaven van de bijzondere bijstand te hoog op volgens hen. De bijzondere bijstand is daarom vanaf 2014 nog meer dan voorheen een vangnet geworden. De gemeente Doetinchem doet een beroep op iemand zijn eigen verantwoordelijkheid, zijn netwerk, zijn omgeving en de voorliggende voorziening. (Poelhuis, 2013)

1.5 Gevolgen praktijk

Het gevolg van het bovenstaande is dat cliënten belemmerd worden bij de bekostiging van het bewind bij particuliere bewindvoerders. De gemeente treft voorliggende voorzieningen, waardoor er op basis van de participatiewet en de beleidsregels geen recht meer is op bijzondere bijstand. De voorliggende voorzieningen die gemeenten onder andere opzetten zijn: budgetbeheer en budgetcoaching. Dit zorgt er uiteindelijk voor dat de cliëntenbestanden van particuliere bewindvoerders in aantallen omlaag gaan. De vraag is dan ook in hoeverre dit gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering van particuliere bewindvoerders?

2. Doelstelling, probleemstelling en onderzoeksvragen

In dit hoofdstuk worden de doelstelling, probleemstelling en onderzoeksvragen weergegeven. Tevens zijn er ook centrale begrippen gedefinieerd.

2.1 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om te beoordelen wat de consequenties zijn voor Myrtax Bewindvoering als gemeenten geen bijzondere bijstand meer verstrekken voor de financiering van de bewindvoeringskosten door het toepassen van een voorliggende voorziening. Aan de hand van deze resultaten is het doel om het bewindvoerderskantoor Myrtax te adviseren over de werkwijze die zij het beste kunnen hanteren om zoveel mogelijk cliënten te behouden. Dit onderzoek zal kennis en inzicht geven in wat de wettelijke kaders zijn omtrent de financiering van de bewindvoering. Daarnaast worden de behoeften van de cliënten in kaart gebracht, zodat de visies van hen met betrekking tot de financiering duidelijk worden. Als laatste is het doel om de werkwijze van andere gemeenten in kaart te brengen, zodat beoordeeld kan worden of Myrtax Bewindvoering het beleid zou moeten aanpassen.

2.2 Probleemstelling

De aanleiding en de doelstelling hebben geleid tot de volgende probleemstelling: “Wat zijn de consequenties voor Myrtax Bewindvoering als gemeenten de algemene voorwaarden voor het toekennen van de bijzondere bijstand aanpassen?”

2.3 Onderzoeksvragen

Aan de hand van de probleemstelling zijn er een aantal onderzoeksvragen geformuleerd, zodat de probleemstelling uiteindelijk beantwoord kan worden. De onderzoeksvragen zijn als volgt:

1. Wat zijn de geldende wettelijke kaders, in Nederland, omtrent de financiering van de bewindvoering?
2. Welk beleid voert Myrtax Bewindvoering met betrekking tot de financiering van de bewindvoering?
3. Op welke wijze gaan andere gemeenten binnen Nederland om met de financiering van de bewindvoering?
4. Wat zijn de behoeften van cliënten met betrekking tot de financiering van de bewindvoering?

2.4 Definiëren van centrale begrippen

Algemene voorwaarden

Dit zijn standaard bedingen die in een overeenkomst kunnen worden opgenomen (art. 6:231 sub a Burgerlijk Wetboek (BW)). De algemene voorwaarde met betrekking tot de bijzondere bijstand betreft dat het gezin of de alleenstaande alleen recht heeft op bijzondere bijstand voor zover de alleenstaande of het gezin niet beschikt over de middelen om te voorzien in de uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van bestaan. (Art. 35 PW)

Voorliggende voorziening

Een voorliggende voorziening is elke voorziening buiten de participatiewet waarop de belanghebbende of het gezin aanspraak kan maken, dan wel een beroep kan doen, ter verwerving van middelen of ter bekostiging van specifieke uitgaven (art. 5 sub e PW). Als er een beroep gedaan kan worden op een voorliggende voorziening bestaat er geen recht op bijstand (art. 15 PW).

Bijstandsgerechtigden

Iedere in Nederland woonachtige Nederlander die in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te raken dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien, heeft recht op bijstand van overheidswege. (Art. 11 PW)

Bijzondere bijstand
Er wordt naar de persoonlijke situatie gekeken. De bijzondere bijstand wordt door het college van de gemeente verstrekt als een belanghebbende niet beschikt over de middelen om te voorzien in de uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan. Dit gaat om kosten die volgens het college niet kunnen worden voldaan uit de bijstandsnorm. (Art. 35 lid 1 PW)

Bewindvoering
Indien een meerderjarige tijdelijk of duurzaam niet in staat is ten volle zijn vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen, als gevolg van zijn lichamelijke of geestelijke toestand, dan wel verkwisting of het hebben van problematische schulden, kan de kantonrechter bewind instellen over één of meer van de goederen. (Art. 1:431 lid 1 BW). De rechter die het bewind instelt, benoemt daarbij zo spoedig mogelijk een bewindvoerder (art. 1:435 lid 1 BW). De bewindvoerder neemt dan de bewindvoering op zich (art. 1:435 lid 4 jo art. 1:435 lid 5 BW). Bewindvoering houdt in dat de bewindvoerder zorg draagt voor een doelmatige belegging en/of betaling van het vermogen van de rechthebbende. De bewindvoerder kan voorts voor de rechthebbende alle handelingen verrichten die aan een goed bewind bijdragen. (Art. 1:441 lid 1 BW).

Financiering
Het leveren van kapitaal om zo een bepaalde activiteit en/of dienst te bekostigen. In deze situatie betreft het kapitaal om de bewindvoeringskosten te kunnen betalen. (Dale, 2018)

Myrtax Bewindvoering
Dit is een kantoor in Doetinchem waar bewindvoerders werken. Myrtax Bewindvoering is tevens ook de opdrachtgever van dit onderzoek. Cliënten kunnen zich hier aanmelden, zodat de bewindvoering, de curatele of het mentorschap opgestart kan worden. Over het algemeen melden diverse hulpverlenersinstellingen belanghebbenden aan. Bij Myrtax Bewindvoering wordt er ondersteuning geboden bij het beheren en/of het op orde stellen van de financiën. (Myrtax, 2018)

3. Betrokkenen en belanghebbenden

In dit hoofdstuk is toegelicht wie belanghebbenden en betrokkenen zijn bij de uitvoering van dit onderzoek.

3.1 Belanghebbenden

De opdrachtgever is Myrtax Bewindvoering te Doetinchem. Dit onderzoek is uitgevoerd binnen de afdeling waar de bewindvoerders werkzaam zijn. De belanghebbende betreft de directeur van Myrtax Bewindvoering. Hij wil graag geïnformeerd en geadviseerd worden over de eventuele gevolgen die ontstaan als de algemene voorwaarden voor het toekennen van de bijzondere bijstand worden aangepast. Daarnaast krijgt hij door middel van dit onderzoek inzicht in de werkwijze van andere gemeenten. Het beleid van Myrtax Bewindvoering zou hierdoor, waar nodig, aangepast kunnen worden.

3.2 Betrokkenen

De betrokkenen van dit onderzoek zijn de bewindvoerders die werkzaam zijn binnen Myrtax Bewindvoering. Een medewerker binnen de organisatie heeft meegewerkt aan het interview, zodat het beleid maar ook haar visie in kaart kon worden gebracht. Het belang van de werknemers is om cliënten te kunnen ondersteunen bij hun financiële problematiek. Dit kan alleen als de bewindvoeringskosten betaald worden. Daarnaast is het voor de medewerkers van belang dat zij goed hun werk kunnen doen, dit kunnen zij alleen als zij genoeg inzicht hebben in de wettelijke procedures.

Cliënten zijn ook betrokkenen. Een aantal cliënten hebben deelgenomen aan de enquête. Op deze manier zijn de ervaringen en behoeften van de cliënten met betrekking tot de financiering van de bewindvoering in kaart gebracht. Het belang van die cliënten is om hun financiële administratie op orde te krijgen, maar tegelijkertijd willen zij inzicht houden in de eigen situatie. Als laatste is het voor hun ook van belang om een zo goed mogelijke dienstverlening te ontvangen voor zo min mogelijk kosten.

Als laatste zijn gemeenten ook betrokkenen. Zij zijn betrokkene, omdat het onderzoek gaat over de financiering (de bijzondere bijstand) dat vanuit de gemeente wordt verstrekt. Het belang van gemeenten is om zo min mogelijk bijzondere bijstand te verstrekken, maar ze streven er wel naar om inwoners te begeleiden bij structurele financiële problemen. Zij hebben niet altijd de expertise om de inwoner daadwerkelijk te kunnen ondersteunen. Zij hebben hiervoor vaak particuliere bewindvoerders nodig.

4. Theoretische kader

In dit hoofdstuk is op hoofdlijnen het theoretisch kader beschreven worden. Er wordt hierdoor bestaande kennis aan het onderzoeksonderwerp verbonden. Het doel van het theoretische kader is dat het de basis vormt voor het onderzoek.

4.1 Zoekplan

Voor het theoretische gedeelte van het onderzoek zijn verschillende bronnen gebruikt. Er is hiervoor eerst gekeken naar wetenschappelijke onderzoeken die al eerder zijn uitgevoerd.

4.1.1 Wetenschappelijke onderzoeken

Er zijn verschillende wetenschappelijke onderzoeken met betrekking tot de bewindvoering uitgevoerd. Dit is uitgevoerd door onder andere het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC), het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Divosa. Dit zijn onderzoeken die uitgevoerd zijn op macroniveau en zijn daarom als eerste bestudeerd.

WODC

Er is sprake van een stijgende toename van het aantal zaken waarin door de kantonrechter het bewind of curatele is uitgesproken. De verwachting is dat het aantal toezichttaken nog verder zal toenemen. Het WODC heeft daarom een onderzoek gedaan naar de nazorg die wordt geleverd als bewind wordt opgeheven. Daarnaast hebben zij ook onderzocht bij hoeveel burgers het bewind opgeheven kan worden en hoeveel er daarvan terugvallen.

WODC (2016). *Verplichte (na) zorg voor kwetsbare jongvolwassen?* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2705-omgang-van-de-reguliere-ggz-met-personen-die-(ook)-een-gevaar-voor-anderen-enof-hun-omgeving-vormen.aspx

Relatie tot onderzoeksonderwerp

Dit is een relevante bron voor het onderzoek, omdat het weergeeft in hoeverre nazorg noodzakelijk is. Daarnaast is er ook onderzocht wat de behoeften en wensen zijn van onderbewindgestelden.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

In 2015 heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een onderzoek laten uitvoeren naar de effectiviteit van het beschermingsbewind. Hierbij is vooral de focus gelegd op de achterliggende oorzaken, de groei van het aantal onderbewindgestelden en de daarmee gepaard gaande kosten.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2015). *Verdiepend onderzoek naar de groep onderbewindgestelden.* Bureau Bartels, Amersfoort.

Relatie tot onderzoeksonderwerp

Dit is een relevante bron voor het onderzoek, omdat hierin onderzocht is waarom bewind toe wordt gepast en wat de voor- en nadelen hiervan zijn. Ook is onderzocht hoe het kan dat het aantal mensen dat onder bewind is gesteld, toeneemt. Als laatste is beschreven wat de effectiviteit van het bewind is en op welke wijze betrokkenheid van de gemeente wordt verwacht.

Divosa en VNG

Divosa en VNG hebben voordat het onderzoek door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid werd uitgevoerd hun zorgen uitgesproken. Daarbij hebben zij een kort vooronderzoek gedaan over de sturing die gemeenten zouden moeten hebben bij de in-, door-

en uitstroom van het beschermingsbewind. Divosa en de VNG zouden graag willen dat gemeenten meer financiële armslag krijgen om de veel te hoge kosten vanuit de bijzondere bijstand op te kunnen vangen. Zij vinden het onwenselijk als de andere uitgaven in het armoede- en schuldenbeleid onder druk komen te staan.

Divosa (2015). *Gemeenten willen meer grip op beschermingsbewind.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.divosa.nl/nieuws/gemeenten-willen-meer-grip-op-beschermingsbewind

Relatie tot onderzoeksonderwerp
Het is van belang om op de hoogte te zijn van in hoeverre andere uitgaven in het armoede- en schuldenbeleid onder druk komen te staan door de oplopende kosten vanuit de bijzondere bijstand. Deze bron geeft hier meer inzicht in. Daarnaast heeft deze bron inzicht gegeven in de gevolgen die optreden, voor gemeenten, als de kosten van de bijzondere bijstand te hoog oplopen.

4.1.2 Discussies
Er zijn een aantal discussies geweest op het gebied van bewindvoering en de financiering hiervan. Deze discussies hebben bijdragen aan een kritische beoordeling bij het analyseren van de onderzoeksvragen. De volgende internetbronnen geven onder andere de relevante discussies weer.

Kassa (z.d.). *Onjuiste bewindvoering leidt tot schulden.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://kassa.bnnvara.nl/pagina/discussie-onjuiste-bewindvoering-leidt-tot-schulden

Relatie met onderzoeksonderwerp
Er zijn in de media verschillende discussies geweest, waarin mensen aangeven dat de bewindvoering vaak niet op de juiste wijze wordt uitgevoerd. Het gevolg hiervan is dat mensen zelfs dieper in de schulden komen, dan voorheen. Deze discussie geeft inzicht in wat er onder onjuiste bewindvoering wordt verstaan. Daarnaast wordt er bekeken of deze onjuiste bewindvoering wordt uitgevoerd door de gemeenten of door particuliere ondernemingen.

VNG (2013). *Sociale wijkteams in ontwikkeling.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://vng.nl/onderwerpenindex/sociaal-domein/publicaties/handreiking-sociale-wijkteams-in-ontwikkeling

Relatie met onderzoeksonderwerp
De VNG stelt als discussiepunt dat de verantwoordelijkheid omtrent de bewindvoering bij wijkteams, die gecreëerd worden vanuit de gemeente, moet liggen. Dit zal volgens hen zorgen voor effectievere maatschappelijke ondersteuning en voor kosten besparing. Dit is een belangrijke bron voor het onderzoek, omdat veel gemeente bezig zijn om het beleid met betrekking tot de bijzondere bijstand aan te passen. Daarnaast kan de ontwikkeling van de sociale wijkteams ook gevolgen hebben voor particuliere bewindvoerderskantoren.

4.1.3 Theorie
Afhankelijk van de grond waar het bewind over is uitgesproken is het doel van een cliënt over het algemeen om zijn financiën op orde te krijgen. Vaak bestaat er een behoefte van betrokkenheid bij de cliënt. Daarnaast heeft een cliënt ook een aantal verwachtingen met betrekking tot de bewindvoerder. Er zijn twee theoretici die onderzoek hebben gedaan op dit gebied.

Maslow

Deze theorie gaat ervan uit dat mensen bepaalde basisbehoeften hebben en dat bepaalde behoeften pas optreden als een andere behoefte vervuld is. Door steeds meer behoeften te vervullen wordt de behoeftetop bereikt. De piramide bestaat uit vijf fasen:

1. primaire biologische levensbehoeften;
2. bestaanszekerheid;
3. sociale behoefte;
4. erkenning;
5. zelfontplooiing. (Delfos, 2015)

Volgens Maslow bestaat er bij de mens het aangeboren verlangen om behoeften te bevredigen.

Relatie met onderzoeksonderwerp

Dat er bij de mens het aangeboren verlangen bestaat om in behoeften te bevredigen vindt ook plaats bij cliënten van Myrtax Bewindvoering. Cliënten hebben vaak behoefte aan sociale contacten, willen graag erkend worden en geen schuldenproblematiek ervaren. Zij worden hiervoor aangemeld bij Myrtax Bewindvoering. Myrtax Bewindvoering ondersteunt cliënten om op die manier de primaire biologische levensbehoeften en de bestaanszekerheid te bevorderen. (Delfos, 2015)

Vroom

De theorie van Vroom gaat ervan uit dat wanneer verwachtingen leiden tot gewenste uitkomsten, mensen meer gemotiveerd zijn om door te gaan. De mate waarin iemand geneigd is om op een bepaalde manier te handelen is afhankelijk van de kracht en verwachting. Voor het bevorderen van motivatie wordt bij deze theorie onder andere aanbevolen dat de beloningen hoog genoeg moeten zijn. Daarnaast is het belangrijk dat er een positieve samenhang bestaat tussen inspanning en prestatie. (NJI, 2018)

Relatie met onderzoeksonderwerp

Cliënten kunnen verwachten dat naar verloop van tijd het bewind opgeheven kan worden. Dit kan gezien worden als een beloning. Cliënten hebben doordat zij onder bewind staan minder inzicht in hun eigen financiële situatie. Ook de verhoudingen tussen cliënten en bewindvoerders kunnen verstoord zijn. Dit kan er toe leiden dat de kracht om door te gaan en om zich aan de regels/afspraken te houden verminderd wordt. De vraag is dan ook wat cliënten zien als beloning, wat de verwachtingen zijn en wat hun motiveert om het proces goed te doorlopen. Volgens Vroom zou de motivatie van cliënten bevorderd kunnen worden door beloningen aan het proces te verbinden. (NJI, 2018)

5. Juridisch kader

In dit hoofdstuk is op hoofdlijnen het juridisch kader beschreven. Dit hoofdstuk heeft voornamelijk bijgedragen aan de uitvoering van de eerste drie onderzoeksvragen.

5.1 Zoekplan

Wat betreft het juridische gedeelte van het onderzoek is eerst de literatuur op internationaal niveau bekeken en bestudeerd. Vervolgens is de nationale wetgeving bestudeerd en als laatste de beleidsregels en richtlijnen. De informatie is vanaf macroniveau naar microniveau gebruikt. Dit heeft de implementatie van de verschillende wetgeving bevorderd. De volgende internetbronnen zijn gebruikt:

Overheid (z.d.). *Wet- en regelgeving.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van http://wetten.overheid.nl/zoeken

Rechtspraak (z.d.). *Uitspraken zoeken.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.rechtspraak.nl/

College voor de rechten van de mens (z.d.). *Mensenrechten.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.mensenrechten.nl/

Schulinck (z.d.). *Actuele kennis en helder inzicht.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.schulinck.nl/

Kluwer Navigator (z.d.). O*nline informatieportal over juridische, fiscale en financiële relevante en praktische vakinformatie.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.navigator.nl/

Bij de bovenstaande internetbronnen zijn onder andere de volgende zoektermen gebruikt: bewindvoeringskosten, bewindvoerder, algemene voorwaarden, voorliggende voorziening, algemene bijstand, bijzondere bijstand, draagkracht, inkomensgrens, minimabeleid, armoedebeleid, financiering en gemeente.

5.1.1 Wet- en regelgeving

Verschillende wet- en regelgeving zijn van belang voor dit onderzoek. De belangrijke wet- en regelgeving bestaat onder andere uit:

Verdrag:

- verdrag inzake de rechten van personen met een handicap;

Dit verdrag versterkt de positie van mensen met een beperking. Het bepaalt onder andere dat zij recht hebben om zelfstandig te wonen, naar school te gaan, het openbaar vervoer te gebruiken of aan het werk te zijn. De overheid (rijk, provincies en gemeenten) moeten zorgen dat dit gerealiseerd kan worden.

Relatie met onderzoeksonderwerp

Dit verdrag is van belang voor het onderzoek, omdat een deel van de doelgroep van Myrtax Bewindvoering onder dit verdrag valt. De rechten die hieruit voortvloeien zijn dus van belang voor het beleid dat Myrtax Bewindvoering voert.

Nationaal recht:

- het BW (voornamelijk titel 19);
- de PW (voornamelijk art. 35);
- wet gemeentelijke schuldhulpverlening (voornamelijk art. 3);

- faillissementswet (voornamelijk titel 3);
- mededingingswet (voornamelijk hoofdstuk 3, 4b en 7);
- het regeerakkoord 2017. (Overheid, 2017)

De bovenstaande nationale wetgeving is belangrijk, omdat hierin vastgelegd is hoe burgers, overheid en particuliere ondernemingen moeten handelen en waar zij zich aan moeten houden. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in het publiek- en privaatrecht.

Relatie tot het onderzoeksonderwerp
In beginsel moet Myrtax Bewindvoering zich houden aan de geldende wet- en regelgeving. Als dit niet gebeurt, kunnen er verschillende rechtsgevolgen optreden. Deze wet- en regelgeving is van belang, omdat aan de hand hiervan beoordeeld kon worden of Myrtax Bewindvoering de wet- en regelgeving ook op de juiste wijze handhaaft.

Besluiten/beleidsregels/verordeningen gemeenten:
- besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren;
- regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren (Overheid, 2016);
- beleidsregels gemeente Doetinchem bijzondere bijstand (Gemeente Doetinchem, 2017);
- beleidsregels gemeente Rotterdam bijzondere bijstand (Gemeente Rotterdam, 2017);
- beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rheden (Gemeente Rheden, 2015);
- verzamelverordening participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz (Gemeente Tilburg, 2017);
- verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zaanstad (Gemeente Zaanstad, 2015);
- verordening van de gemeenteraad van de gemeente Deventer (Gemeente Deventer, 2017);
- afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Venlo (Gemeente Venlo, 2018).

De nationale wetgeving is verder uitgewerkt in verschillende beleidsregels en/of richtlijnen. In de bovenstaande beleidsregels wordt het nationale recht verder uitgelegd en geconcretiseerd. Hierin staan onder andere de rechten en plichten van burgers, maar ook van particuliere organisaties.

Relatie tot het onderzoeksonderwerp
Beleidsregels en/of richtlijnen hebben direct invloed op de werkwijze van Myrtax Bewindvoering. Er is specifiek gekozen voor de beleidsregels van de gemeente Doetinchem en voor de gemeente Rotterdam. Er is hiervoor gekozen, omdat de cliënten van Myrtax Bewindvoering voornamelijk uit Doetinchem en Rotterdam komen. Dit betekent ook dat hoofdzakelijk bijzondere bijstand vanuit deze twee gemeenten wordt verstrekt. De overige gemeenten zijn genoemd door de opdrachtgever. Hij wilde graag dat deze gemeenten vergeleken werden, omdat voornamelijk deze gemeenten actief bezig zijn met het ontwikkelen van voorliggende voorzieningen en het aanpassen van de algemene voorwaarden met betrekking tot de bijzondere bijstand.

Uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB):
- ECLI:NL:CRVB:2016:3026;
- ECLI:NL:CRVB:2010:BO4643;
- ECLI:NL:CRVB:2017:1861;
- ECLI:NL:CRVB:2016:685;

- ECLI:NL:CRVB:2017:376.

In de bovenstaande jurisprudentie wordt gesproken en geoordeeld over de beloning van de bewindvoerders, over wat onder noodzakelijke kosten van bestaan gerekend mag worden, over de afwijzing van de bijzondere bijstand als er sprake is van een voorliggende voorziening en over de kosten die wel bekend moeten zijn voor een bijzondere bijstandsaanvraag, maar nog niet betaald mogen zijn.

Relatie tot het onderzoeksonderwerp
De jurisprudentie is van belang voor het onderzoek, omdat Myrtax Bewindvoering ook voor elke cliënt een beloning ontvangt. Zij moeten hiervoor aan een aantal voorwaarden voldoen. Daarnaast is het belangrijk dat Myrtax Bewindvoering op de hoogte is van de regels die opgesteld zijn over de bijzondere bijstand. De bovenstaande jurisprudentie is voornamelijk van belang geweest bij de uitwerking van de eerste onderzoeksvraag.

Uitspraak van het gerechtshof:
- ECLI:NL:GHARL:2014:7976.

In deze uitspraak is er aan de orde of er voldoende grond is voor het instellen van een bewind en het uitspreken van een mentorschap. Daarnaast wordt er beoordeeld wie dan tot bewindvoerder en/of mentor benoemd moet worden.

Relatie tot het onderzoeksonderwerp
Als er onvoldoende grond is voor het instellen van bewind zijn gemeenten niet verplicht om voor de kosten van het bewind bijzondere bijstand te verlenen. Het is van belang dat Myrtax Bewindvoering op de hoogte is van deze gronden en zelf ook toetst of een cliënt hieraan voldoet.

Uitspraken van de Autoriteit Consument & Markt (ACM):
- ACM/17/012021.

De bovenstaande uitspraak gaat over het creëren van zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen enerzijds overheden die als aanbieder van goederen of diensten aan derden optreden en anderzijds particuliere ondernemingen. De ACM heeft onder andere handhavingsverzoeken ingesteld met betrekking tot de bewindvoering en ze hebben ook de gemeentelijke bewindvoering onderzocht.

Relatie tot het onderzoeksonderwerp
Door onder andere deze bron is duidelijk geworden dat overheden niet zomaar de diensten van particuliere ondernemingen over kunnen nemen en aan kunnen bieden. Daarnaast is deze bron ook van belang geweest om inzichtelijk te krijgen in hoeverre gemeenten mogen en kunnen concurreren met particuliere ondernemingen.

6. Onderzoeksmethoden en analysekader

In dit hoofdstuk is de methode van onderzoek, per onderzoeksvraag, toegelicht. Aansluitend wordt de wijze waarop geanalyseerd is beschreven.

6.1. Onderzoeksvraag één:

"Wat zijn de geldende wettelijke kaders, in Nederland, omtrent de financiering van de bewindvoering?"

Literatuuronderzoek

Om deze onderzoeksvraag te onderzoeken is er een kwalitatief bureauonderzoek uitgevoerd. Bij literatuuronderzoek kunnen er documenten gebruikt worden op macro- meso- en microniveau. Bij deze onderzoeksvraag is beperkt tot de documenten op macroniveau. De documenten die onder andere gebruikt zijn betreffen wetsartikelen op basis van nationale wetgeving, rapporten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en wetenschappelijke onderzoeken van onder andere het WODC, Divosa en de VNG. Er is op macroniveau gezocht, omdat de onderzoeksvraag gaat over de algemene wet- en regelgeving en dat bevindt zich op macroniveau. Daarbij is gekozen voor de grijze literatuur. Dit betekent dat er boeken, rapporten en verslagen die niet in gangbare boekcollecties zijn opgenomen, bijvoorbeeld dissertaties die binnen een onderzoeksinstituut zijn uitgebracht en/of beleidstukken die bij ministeries zijn gebruikt. Hiervoor is gekozen, omdat er al een aantal onderzoeken zijn gedaan over de bewindvoering. Daarnaast zijn er ook verschillende uitspraken gevonden die een toegevoegde waarde hebben gehad voor dit onderzoek. De wet- en regelgeving is gefilterd tot datgene wat van toepassing is op de financiering van de bewindvoering. (Verhoeven, 2014)

Betrouwbaarheid/validiteit

De betrouwbaarheid hangt samen met herhaalbaarheid. De onderzoeksmethode van de eerste onderzoeksvraag is in principe herhaalbaar. Als er veel ontwikkelingen ontstaan binnen de wetgeving kan het zijn dat er wel andere resultaten uitkomen. Toch is de betrouwbaarheid van het onderzoek goed te noemen. Er is namelijk gebruik gemaakt van een goed uitgewerkte, gedetailleerde onderzoeksopzet. Daarnaast is er een specifiek deel van de werkelijkheid geanalyseerd, waardoor de uitkomsten gegeneraliseerd kunnen worden. (Verhoeven, 2014)

Analyse

De resultaten van het literatuuronderzoek zijn geanalyseerd aan de hand van de vier fasen van Boeije (2012). De fasen exploratie, specificatie, integratie en reductie zijn gehanteerd. Tijdens de exploratie is alle relevante wet- en regelgeving verzameld. Daarna is tijdens de specificatie alle wet- en regelgeving gestructureerd en benoemd. Vervolgens hebben de relevante wet- en regelgeving tijdens de integratiefase een hiërarchische structuur gekregen. Dit is overzichtelijk weergegeven door middel van de vorm van een piramide. Tot slot zijn tijdens de reductiefase de relevante wet- en regelgeving teruggekoppeld naar de onderzoeksvraag. (Verhoeven, 2014)

6.2 Onderzoeksvraag twee:

"Welk beleid voert Myrtax Bewindvoering met betrekking tot de financiering van de bewindvoering?"

Inhoudsanalyse

De methode die voor deze onderzoeksvraag is gebruikt is de inhoudsanalyse. Tijdens het uitwerken van deze onderzoeksvraag is er gericht op het microniveau. De uitwerking van deze onderzoeksvraag leidt namelijk tot inzicht in de beleidstukken van de organisatie, Myrtax

Bewindvoering. In de beleidstukken zijn betekenissen en werkwijzen onderzocht met betrekking tot de financiering van de bewindvoering. De vorm secundaire analyse van bestaande kwalitatieve gegevens is gehanteerd. (Verhoeven, 2014)

Interview
Naast de inhoudsanalyse is er voor deze onderzoeksvraag een interview afgenomen. Er is gebruik gemaakt van een ongestructureerd interview. Het interview ging over het beleid dat Myrtax Bewindvoering op dat moment hanteerde voor de financiering van de bewindvoering. Er is gebruik gemaakt van een ongestructureerd interview, omdat de eigen inbreng van de respondent dan maximaal is. Door het afnemen van het interview is duidelijk geworden of de praktijk aansluit bij het geldend beleid en de wet- en regelgeving. Daarnaast is ook duidelijk geworden wat de ervaring en/of beleving is van de medewerker met betrekking tot het beleid. Door middel van het ongestructureerde interview is er gericht doorgevraagd. Op die manier zijn de knelpunten achterhaald. Er is wel gebruik gemaakt van een topiclist, omdat op deze manier de onderwerpen helder waren en daarnaast heeft dit gezorgd voor de noodzakelijke verdieping. (Verhoeven, 2014)

Betrouwbaarheid/validiteit
De betrouwbaarheid van deze onderzoeksvraag is goed te noemen. Er is triangulatie toegepast. Bij deze onderzoeksvraag is er sprake van methode-triangulatie. Er is namelijk gebruik gemaakt van verschillende dataverzamelingsmethoden zoals de inhoudsanalyse en een interview. De medewerker, die de aanvragen van de bijzondere bijstand uitvoert, heeft deelgenomen aan het interview. Het interview is face to face afgenomen. Er is hiervoor gekozen, omdat deze communicatie het meest effectief is. Aangezien er maar één medewerker daadwerkelijk deze taak uitvoert is ook alleen zij geïnterviewd. Dit betekent dat er geen sprake is van een willekeurige steekproef. De validiteit is hierdoor ook verbeterd, omdat door dit interview er uitspraak gedaan kan worden over de manier waarop Myrtax Bewindvoering het beleid hanteert. Tijdens het interview is er gebruik gemaakt van opnameapparatuur en van standaardisering. Daarnaast is de topiclist is besproken met de opdrachtgever, waardoor de betrouwbaarheid is verhoogd. (Verhoeven, 2014)

Analyse
Met betrekking tot de inhoudsanalyse zijn de relevante stukken gefilterd uit de beleidstukken. Aansluitend is er een reductie (Boeije, 2012) geschreven over het gelden beleid en/of het proces omtrent de financiering van de bewindvoering. (Verhoeven, 2014)

Het interview is ook geanalyseerd aan de hand van vier fasen. (Boeije, 2012)
Bij de exploratiefase is het interview volledig uitgeschreven aan de hand van beeld- en geluidsmateriaal. Emoties of non-verbale uitingen zijn niet vastgelegd. Voorbeelden hiervan zijn: lachen, hoesten, niezen, fronzen etc. De woorden die de onderzoeker heeft gebruikt om te laten weten dat zij luisterde naar de respondent, zoals hm, ja, nee en oké zijn ook niet vastgelegd. Als de respondent onverstaanbaar was, is dit vastgelegd als: (onverstaanbaar). Zowel aan de onderzoeker als aan de respondent is een code gekoppeld. Dit zorgt ervoor dat er overzichtelijk weergegeven is wie wat heeft gezegd. Bij de fase specificatie zijn alle relevante stukken uit het interview gefilterd. Vervolgens zijn tijdens de integratiefase de uitkomsten van het interview vergeleken met de uitkomsten van de inhoudsanalyse. Dit is gedaan door middel van de overeenkomsten en de verschillen te turven op een kladpapier. Tot slot zijn bij de reductiefase alle relevante stukken gekoppeld aan de onderzoeksvraag. (Verhoeven, 2014)

6.3 Onderzoeksvraag drie:

"Op welke wijze gaan andere gemeenten binnen Nederland om met de financiering van de bewindvoering?"

Inhoudsanalyse

Voor de beantwoording van de derde onderzoeksvraag is er gebruik gemaakt van een inhoudsanalyse. Er zijn documenten verzameld van verschillende gemeenten waaruit duidelijk wordt hoe zij omgaan met de financiering van de bewindvoering. In overleg met de opdrachtgever zijn de volgende gemeenten gekozen: gemeente Doetinchem, gemeente Rotterdam, gemeente Zaanstad, gemeente Deventer, gemeente Venlo en de gemeente Rheden. De beleidsregels, zoals aangegeven bij het juridische kader zijn verzameld en vergeleken. Er is voor de bovenstaande gemeenten gekozen, omdat de meeste cliënten van Myrtax Bewindvoering afkomstig zijn uit de gemeente Doetinchem en de gemeente Rotterdam. De andere gemeenten zijn toegevoegd, omdat uit vooronderzoek blijkt dat zij actief bezig zijn met het aanpassen van het beleid en/of het ontwikkelen van voorliggende voorzieningen. Deze inhoudsanalyse richt zich op het meso-niveau. (Verhoeven, 2014)

Betrouwbaarheid/validiteit

De betrouwbaarheid wordt verhoogd, omdat er intensief contact is met één persoon. Dit betreft de opdrachtgever. Er is tijdens de onderzoeksfase gebruik gemaakt van een rapportage en verantwoording, zodat uiteindelijk de juiste verantwoording van de onderzoekshandelingen weergegeven konden worden. Als laatste is er waar mogelijk gebruik gemaakt van iteratie. De waarnemingen, analyses en interpretaties zijn herhaald, zodat de juiste conclusies getrokken konden worden. Iteratie heeft er bij deze onderzoeksvraag voor gezorgd dat de betrouwbaarheid en validiteit verhoogd werden. Door de inhoudsanalyse op meso-niveau uit te voeren kan er inhoudelijke generalisatie plaatsvinden. Op basis van deze uitkomsten is er uitspraak gedaan over de gemeenten die onderzocht zijn. De inhoudelijke generalisatie verhoogd de validiteit.

Analyse

De inhoudsanalyse is ook geanalyseerd aan de hand van vier fasen. (Boeije, 2012). Tijdens de exploratiefase zijn alle stukken vanuit de verschillende gemeenten verzameld. Daarna zijn tijdens de specificatie alle relevante onderwerpen uit de beleidstukken gefilterd. Vervolgens is er bij de integratiefase een overzicht gemaakt van de werkwijzen van de verschillende gemeenten. Als laatste zijn tijdens de reductiefase de relevante onderwerpen gekoppeld aan de onderzoeksvraag. (Verhoeven, 2014)

6.4 Onderzoeksvraag vier:

"Wat zijn de behoeften van cliënten met betrekking tot de financiering van de bewindvoering?"

Surveyonderzoek

De vierde onderzoeksvraag is onderzocht aan de hand van een surveyonderzoek. Er is gebruik gemaakt van een enquête. Door middel van een enquête is er gemeten wat de behoeften, meningen en houdingen van cliënten zijn met betrekking tot de financiering van de bewindvoering. Op deze manier is er uiteindelijk beoordeeld of de werkwijze van Myrtax Bewindvoering ook aansluit bij de behoeften van de cliënten. Deze onderzoeksmethode heeft bijgedragen aan het formuleren van aanbevelingen en/of adviezen. Van te voren is er een enquête gemaakt, waarin de vragen voor de cliënten in stonden. Gezien de tijd en de hoeveelheid respondenten is er gekozen voor een telefonische enquête. Dit heeft ervoor

gezorgd dat de tijd effectief kon worden benut en dat de antwoorden gelijk genoteerd konden worden. (Verhoeven, 2014)

Betrouwbaarheid/validiteit

De gehele populatie bestaat uit alle cliënten van Myrtax Bewindvoering. Binnen Myrtax Bewindvoering werken ze in drie teams. De drie teams bestaan ieder uit een bewindvoerder en een assistent. Het gehele cliëntenbestand bestaat uit 600 cliënten. Dit betekent dat elk team ongeveer 200 cliënten heeft. De opdrachtgever heeft aangegeven dat een bewindvoerder 80% van de tijd met 20% van de cliënten actief bezig is. Dit wil zeggen dat elk team aan veertig cliënten de meeste tijd besteed. Gezien de omvang en de tijd voor het onderzoek is ¼ deel van de 20% gebruikt voor de steekproef. Dit betekent dat in totaal bij dertig cliënten (per team tien cliënten) de enquête afgenomen is. Er is een aselecte steekproef getrokken. Aangezien er cliënten uit elk team betrokken zijn, is er sprake van een goede afspiegeling van de populatie. Er is gewerkt met een systematische steekproef met een aselect begin. Dit betekent dat iedere tiende of vijftiende persoon in de steekproef is betrokken. De cliënten die daaruit voortvloeien, zijn gezien de lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen die voor kunnen komen, eerst besproken met de bewindvoerders. Volgens de bewindvoerders konden alle cliënten die geselecteerd waren deelnemen aan het onderzoek, waardoor het niet nodig was om nieuwe cliënten te selecteren. Ondanks het geringe aantal respondenten dat deel heeft genomen aan de enquête is de steekproef toch representatief voor het onderzoek, omdat de respondenten wat betreft de kenmerken gelijk zijn aan de gehele populatie. De steekproef bevatten namelijk allemaal cliënten van Myrtax Bewindvoering. De cliënten binnen de steekproef beschikken allemaal over een beschikking vanuit de rechtbank, waarin het bewind is uitgesproken. De steekproef bevat zowel cliënten die bewind hebben opgelegd gekregen vanwege de problematische schulden als cliënten die bewind hebben opgelegd gekregen vanwege psychische en/of lichamelijke problematiek. De validiteit is vergroot, omdat er onder andere geen gebruik is gemaakt van instrumentatie. De enquête is tijdens het onderzoek niet bijgesteld. Als laatste is de validiteit verhoogd, omdat er geen selectie van proefpersonen is gemaakt, het onderzoek niet te lang heeft geduurd en er geen gebruik is gemaakt van een nulmeting en/of nameting. Er hebben hierdoor geen veranderingen plaatsgevonden en er is geen sprake geweest van uitval van cliënten. (Verhoeven, 2014)

Analyse

De enquête is gemaakt en ingevuld in Survio. Via dit programma zijn de antwoorden ook geanalyseerd. (Survio, 2018). Er is gebruik gemaakt van standaardvragenlijsten. Vanwege de telefonische afname, zijn er korte antwoordmogelijkheden geformuleerd en één open vraag gesteld. Eerst zijn er algemene en aantrekkelijke vragen gesteld en vervolgens zijn de vragen gespecificeerd op het hoofdonderwerp. Om een goede analyse te kunnen uitvoeren is er gebruik gemaakt van likertschalen en lijsten. Daarnaast is er vooral gebruik gemaakt van cirkeldiagrammen, staafdiagrammen en histogrammen. Dit komt omdat de enquête voornamelijk ging over de ervaringen en behoeften van de cliënten, de verhoudingen tussen de cliënten en de organisatie of gemeente en de ontwikkelingen. (Verhoeven, 2014)

7. Resultaten en analyse

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het onderzoek weergegeven. Aan het einde van elke paragraaf wordt de analyse weergegeven.

7.1 Onderzoeksvraag één

De onderzoeksvraag "Wat zijn de geldende wettelijke kaders, in Nederland, omtrent de financiering van de bewindvoering?" wordt beantwoord aan de hand van een literatuuronderzoek. De analyse is uitgevoerd door middel van de vier fasen van Boeije (2012).

Exploratie

De relevante wet- en regelgeving die van toepassing zijn, betreffen de volgende:

Wetten

- het BW;
- de PW.

Regelingen

- regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren.

Besluit

- besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren.

Gemeentelijke verordeningen en beleidsregels

- de gemeentelijke verordeningen, die voornamelijk betrekking hebben op de PW, zoals genoemd in het juridisch kader zijn ook van toepassing. In deze paragraaf zijn de verordeningen en beleidsregels achterwege gelaten. Deze zijn beschreven in paragraaf 7.3.

Jurisprudentie

- ECLI:NL:CRVB:2016:3026;
- ECLI:NL:CRVB:2010:BO4643;
- ECLI:NL:CRVB:2017:1861;
- ECLI:NL:CRVB:2016:685;
- ECLI:NL:CRVB:2017:376.

Specificatie

Het BW:

Art. 1:447 BW beschrijft dat een bewindvoerder aanspraak heeft op een beloning overeenkomstig de regels die daaromtrent bij regeling van Onze Minister van Veiligheid en Justitie zijn vastgesteld. Op grond van bijzondere omstandigheden kan de kantonrechter, op verzoek van de bewindvoerder of van de rechthebbende, de beloning anders regelen.

Art. 1:445 BW geeft aan dat de bewindvoerder jaarlijks en aan het einde van het bewind rekening en verantwoording aflegt aan de rechthebbende, alsmede aan het einde van de taak aan zijn opvolger. De rekening en verantwoording wordt afgelegd ten overstaan van de kantonrechter.

Op basis van art. 1:446 BW wordt bij het afleggen van de periodieke rekening en verantwoording hetgeen de goederen netto aan vruchten hebben opgebracht, onder aftrek van de verschuldigde beloning, aan de rechthebbende uitgekeerd.

Art. 1:435 lid 7 BW geeft aan dat een ander persoon dan de echtgenoot, de geregistreerde partner dan wel andere levensgezel, alleen voor benoeming in aanmerking komt indien deze wat betreft de bedrijfsvoering en scholing voldoet aan bij algemene maatregel van bestuur te stellen kwaliteitseisen, alsmede de verplichting om zo spoedig mogelijk een rekening te openen bij een financiële onderneming (art. 1:436 lid 4 BW).

De PW:
Art. 35 PW beschrijft dat een alleenstaande of het gezin recht heeft op bijzondere bijstand als de alleenstaande of het gezin niet beschikt over de middelen om te voorzien in de uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan.

Art. 14 PW geeft aan dat niet-noodzakelijke kosten bestaan uit:
- voldoening aan alimentatieverplichtingen;
- de betaling van een boete;
- geleden of toegebrachte schade;
- vrijwillige premiebetaling in het kader van een publiekrechtelijke verzekering;
- kosten van medische handelingen en verrichtingen die gerekend kunnen worden tot de ontwikkelingsgeneeskunde.

Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren.
Art. 1 Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren stelt dat de beloning van een curator, bewindvoerder of mentor overeenkomt met door de kantonrechter bepaalde vergoedingen. (Overheid, 2016)

Art. 1 lid 2 Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren geeft aan dat de jaarbeloning, inclusief de onkostenvergoeding voor een bewindvoerder € 599,30 bedraagt. (Overheid, 2016)

Art. 1 lid 4 Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren beschrijft dat indien de bewindvoerder wordt benoemd van twee personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen, dat de jaarbeloning dan € 719,20 bedraagt. (Overheid, 2016)

Art. 3 lid 1 en lid 2 Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren geeft aan dat een bewindvoerder als bedoeld in art. 1:435 lid 7 BW recht heeft op een jaarbeloning, inclusief onkostenvergoeding en exclusief omzetbelasting voor zover van toepassing van € 1.103,70. Voor een bewindvoerder in een bewind met problematische schulden betreft dit € 1.428,30. (Overheid, 2016)

Art. 7 lid 1 en lid 2 Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren beschrijven dat de jaarbeloning, inclusief onkostenvergoeding en exclusief omzetbelasting voor zover van toepassing verhoogd kan worden naar € 1.324,50. Dit kan indien een bewindvoerder wordt benoemd op basis van art. 1:435 lid 7 BW van twee personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op een andere wijze een economische eenheid vormen. (Overheid, 2016)

Art. 7 lid 5 Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren stelt dat de kantonrechter in een aantal gevallen een extra beloning kan toekennen. Dit geldt bijvoorbeeld voor aanvangswerkzaamheden, voor de verkoop of ontruiming van een woning, voor het beheren van een persoonsgebonden budget of voor het opmaken van eindrekeningen en –verantwoordingen. (Overheid, 2016)

Art. 13 lid 1 Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren geeft aan dat met ingang van 1 januari 2017 de beloningen jaarlijks kunnen worden gewijzigd. Op basis van art. 13 lid 2 Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren blijft de wijziging achterwege indien het percentage van de vergoedingen en/of beloningen ligt tussen de -1% en 1%. (Overheid, 2016)

Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren.
Als een bewindvoerder wordt benoemd op basis van art. 1:435 lid 7 BW moet de bewindvoerder aan een aantal kwaliteitseisen voldoen. Op basis van art. 2 van het bovengenoemde besluit, moet een bewindvoerder beschikken over een verklaring omtrent het gedrag. Art. 3 geeft aan dat een bewindvoerder een passende beroepsopleiding moet hebben. Deze beroepsopleiding moet met een goed gevolg afgerond zijn. Daarnaast is het van belang dat er jaarlijks bijscholings- of trainingsactiviteiten worden verricht. Art. 4 stelt dat de bewindvoerder uit moet gaan van de levensovertuiging, godsdienstige gezindheid en culturele achtergrond van de onderbewindgestelden. Op basis van art. 5 is de bewindvoerder verplicht om een op schrift gestelde document met het doel en, voor zover mogelijk, de gemaakte afspraken te overhandigen aan de cliënt. Daarnaast moet de bewindvoerder ten minste tijdens vier werkdagen per week telefonisch bereikbaar zijn. Als laatste is op basis van dit artikel ook verplicht om minstens tweemaandelijks contact te hebben met de cliënt en om maandelijks een overzicht van de mutaties op de rekening te verstrekken. Art. 8 geeft onder andere aan dat de bewindvoerder voor verschillende werkwijzen beschrijvingen moet aanbieden aan de cliënt. In art. 9 wordt benoemd dat een bewindvoerder geen ander voordeel uit zijn positie mag genieten dan de beloning die hij voor zijn bewindvoerderschap ontvangt. Als laatste is art. 13 van belang. Deze beschrijft dat een bewindvoerder verplicht is om een verklaring af te leggen aan de rechter, waarin hij aangeeft dat hij altijd aan de kwaliteitseisen zal voldoen. Als hij niet aan de kwaliteitseisen voldoet, heeft de bewindvoerder ook geen recht op een beloning. (Overheid, 2015)

Jurisprudentie
CRvB, ECLI:NL:CRVB:2016:3026, 02-08-2016, 14/3368 WWB, zie hiervoor ook het juridische kader. In deze uitspraak heeft de CRvB geoordeeld dat de kosten van de beloning van de bewindvoerder in rekening gebracht kunnen worden, bij de onderbewindgestelde, vanaf de benoeming van de bewindvoerder. Door deze benoeming ontstaat de betalingsverplichting. Dat de beoogde bewindvoerder in sommige gevallen ook werkzaamheden verricht voorafgaande aan zijn benoeming doet daaraan niet af.

CRvB, ECLI:NL:CRVB:2010:BO4643, 09-11-2010, 08-7030 WWB, zie hiervoor ook het juridische kader. In deze uitspraak heeft de CRvB geoordeeld dat door een bestuursorgaan een onderzoek kan worden ingesteld om te verifiëren of de met de bewindvoering betrokken werkzaamheden juist zijn uitgevoerd. Daarnaast mag het bestuursorgaan ook een onderzoek uitvoeren gericht op de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd. Als laatste heeft de CRvB ook geoordeeld dat de kosten van de bewindvoering onder noodzakelijke kosten vallen zoals bedoeld in art. 35 PW.

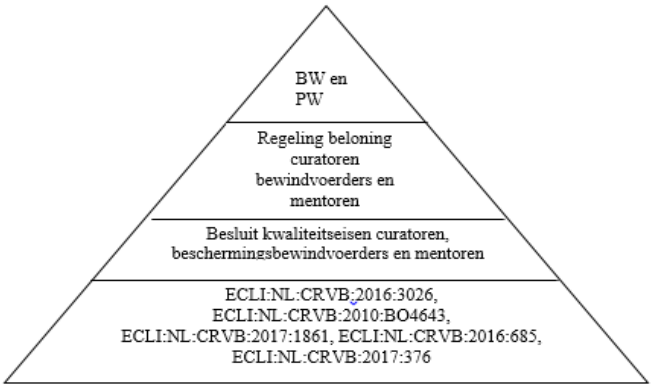
CRvB ECLI:NL:CRVB:2017:1861, 09-05-2017, 15/5252 WWB, zie hiervoor ook het juridisch kader. In deze uitspraak heeft de CRvB geoordeeld dat de bijzondere bijstand voor de kosten van vrijwillig budgetbeheer afgewezen kunnen worden, als er sprake is van een voorliggende voorziening (zie voor definitie hoofdstuk 2.4). In de bovenstaande uitspraak was er bijvoorbeeld sprake van een passende voorliggende voorziening. De Kredietbank Limburg biedt namelijk vrijwillig budgetbeheer kosteloos aan. Appellante had bijzondere bijstand aangevraagd voor vrijwillig budgetbeheer bij een andere stichting. Het pakket wat de stichting

aanbiedt, komt overeen met wat de Kredietbank aanbied, daarom kan het gezien worden als een voorliggende voorziening.

CRvB ECLI:NL:CRVB:2016:685, 01-03-2016, 14/5397 WWB, zie hiervoor het juridisch kader. In deze uitspraak heeft de CRvB geoordeeld dat het op de weg van de aanvrager ligt om aannemelijk te maken dat de voorliggende voorziening niet passend of toereikend is. Dit moet onderbouwd zijn aan de hand van objectieve en verifieerbare gegevens.

CRvB ECLI:NL:CRVB:2017:376, 31-01-2017, 15/7922 PW, zie hiervoor het juridisch kader. In deze uitspraak heeft de CRvB geoordeeld dat op het moment van de aanvraag tot bijzondere bijstand de kosten zich nog niet in zoverre voordeden dat het geld noodzakelijk was. De bijzondere bijstandsaanvraag is daarom afgewezen. De kosten moeten daadwerkelijk bekend zijn, maar mogen nog niet betaald zijn.

Integratie

Reductie

De wettelijke kaders die in Nederland gelden voor de financiering van de bewindvoering zijn opgesteld in het BW en in de PW. De Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren is een aanvulling op de wetgeving. Hierin staan de bedragen weergegeven waar een bewindvoerder recht op heeft. Ook wordt hier het verschil benoemd tussen een bewindvoerder als een natuurlijk persoon en een bewindvoerder die handelt uit naam van een bedrijf of organisatie (rechtspersoon). Het Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren is ook ter aanvulling opgesteld. Hierin staan onder andere de eisen waar een bewindvoerder aan moet voldoen en dat een bewindvoerder niet meer voordeel mag genieten dan de beloning die de rechter heeft uitgesproken. Als laatste is er sprake van aanvullende jurisprudentie. Hierin wordt onder andere geoordeeld dat de beloning voor een bewindvoerder niet eerder uitgekeerd kan worden dan de benoeming van de bewindvoerder. Daarnaast wordt er bepaald dat de kosten van de bewindvoering onder noodzakelijke kosten van bestaan vallen. Ook wordt er geoordeeld dat bijzondere bijstand wordt afgewezen als er sprake is van een voorliggende voorziening en dat de aanvrager verantwoordelijk is om aannemelijk te maken dat de voorliggende voorziening niet passend of toereikend is. Als laatste is bepaald dat de kosten, waarvoor bijzondere bijstand aangevraagd wordt, daadwerkelijk bekend moeten zijn maar deze mogen nog niet betaald zijn. Uit het literatuuronderzoek kan geconcludeerd worden dat de relevante wettelijke kaders omtrent de financiering van de bewindvoering in de bovenstaande piramide zijn weergegeven. Met de betreffende wet- en regelgeving zal Myrtax Bewindvoering in de bedrijfsvoering rekening moeten houden.

7.2 Onderzoeksvraag twee

De onderzoeksvraag “Welk beleid voert Myrtax Bewindvoering met betrekking tot de financiering van de bewindvoering?” wordt beantwoord aan de hand van een inhoudsanalyse en een interview. Met betrekking tot de inhoudsanalyse is er als analyse een samenvatting geschreven over het geldend beleid met tot slot een reductie. Het interview is geanalyseerd aan de hand van de vier fasen van Boeije (2012).

7.2.1 Inhoudsanalyse

Er zijn tot op heden geen specifieke beleidsstukken aanwezig bij Myrtax Bewindvoering, waarin het beleid met betrekking tot de financiering van de bewindvoering beschreven is.

Website

Op de website van Myrtax Bewindvoering staan de tarieven beschreven die Myrtax Bewindvoering berekend voor zijn diensten. Dit betreffen tarieven voor bewindvoering, mentorschap en curatele. Deze tarieven gelden per 1 januari 2016. Deze tarieven komen overeen met de tarieven die opgesteld zijn in de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren. Op de website heeft Myrtax Bewindvoering niets beschreven over de mogelijkheid van het aanvragen van bijzondere bijstand met betrekking tot de bewindvoeringskosten. (Myrtax, 2016)

Intakeformulieren

Tijdens het intakegesprek worden verschillende zaken met de cliënt besproken. Er zitten een aantal formulieren in de map waar diverse informatie op staat. De cliënt moet na het intakegesprek een formulier ondertekenen waarop vermeld staat dat er een aantal zaken besproken zijn. Ook staat hierbij vermeld dat de kosten van het bewind en de bijzondere bijstand besproken worden (bijlage 1). Daarnaast is de werkwijze van Myrtax Bewindvoering toegevoegd. Hierin staat beschreven dat tijdens het eerste gesprek de kosten van de bewindvoering worden besproken (bijlage 2). In de werkwijze is ook aangegeven welke taken door Myrtax Bewindvoering worden uitgevoerd. Hierin staat onder andere dat het aanvragen van de bijzondere bijstand tot de taken van hen behoord (bijlage 2). Als laatste is het Reglement Bewindvoering toegevoegd. In art. 16 van dit reglement staat vermeld dat de beloning die de bewindvoerder toekomt wordt vastgesteld door de daartoe bevoegde kantonrechter. Bij het in rekening brengen van deze beloning beoordeelt de bewindvoerder of de rechthebbende deze kosten zelf dient te voldoen, dan wel dat hiervoor bijzondere bijstand aangevraagd zal worden. Bij twijfel zal er bijzondere bijstand aangevraagd worden bij de gemeente waarin de betrokkene staat ingeschreven (bijlage 3). Dit reglement heeft Myrtax Bewindvoering zelf opgesteld.

Reductie

Er zijn geen concrete beleidstukken te vinden bij Myrtax Bewindvoering over de financiering van de bewindvoering. Op de website staan de tarieven vermeld die gelden voor de bewindvoering (Myrtax, 2016). Op de intakeformulieren staat beschreven dat de bewindvoerder de bewindvoeringskosten en de aanvraag tot bijzondere bijstand bespreekt tijdens het gesprek. Er wordt in de intakeformulieren niet gesproken over de hoogte van de tarieven en beloningen die voor bewindvoerders gelden. Daarnaast wordt er niet beschreven wat het maximale inkomen en/of vermogen mag zijn om in aanmerking te komen voor bijzondere bijstand. Er staat enkel beschreven dat de bewindvoerder beoordeelt of de cliënt de kosten zelf moet voldoen of dat er bijzondere bijstand aangevraagd zal worden.

7.2.2 Interview

De topiclijst die gebruikt is voor het interview is terug te vinden in de bijlage. (Bijlage 4)

Exploratie

De exploratiefase is verder uitgewerkt in de bijlage. (Bijlage 5)

Specificatie

De relevantste antwoorden/opmerkingen van de medewerker staan hieronder beschreven.

"Ik vraag ten allen tijde voor elke cliënt bijzondere bijstand aan. We moeten namelijk voor de rechtbank ook een beschikking hebben van de eventuele afwijzing. Dit moeten wij aanleveren bij de rekening en verantwoording. Het is vervolgens aan de gemeente of het toegekend wordt of niet."

"Myrtax Bewindvoering vraagt de bijzondere bijstand aan. Dit komt, omdat wij dan al de beschikking hebben ontvangen vanuit de rechtbank dat wij officieel benoemd zijn tot bewindvoerder. Myrtax Bewindvoering heeft vanaf dat moment de bevoegdheid om bijzondere bijstand aan te vragen bij de gemeente. Tevens is de aanvraag van bijzondere bijstand ook de eerste stap die gezet wordt als de beschikking omtrent de bewindvoering vanuit de rechtbank binnen is."

"De eerste aanvraag bestaat uit drie onderdelen. De eerste aanvraag voor bijzondere bijstand bestaat uit eenmalige intakekosten, griffiekosten en de maandelijkse kosten."

"Ik ben niet op de hoogte van het exacte inkomen/vermogen wat een cliënt mag hebben. Dit is ook niet van belang, omdat de gemeente de aanvraag beoordeelt en wij niet."

"Het is per gemeente verschillend voor hoelang de bijzondere bijstand wordt toegekend. Bij de ene gemeente wordt dit toegekend voor een half jaar, bij de andere gemeente voor een jaar en bij weer een andere gemeente voor onbepaalde tijd."

"Wij werken op dit moment met twintig verschillende gemeenten."

"De communicatie verloopt bij elke gemeente anders. De gemeente Rotterdam heeft nu sinds kort besloten dat wij, de bijzondere bijstand, via de mail aan mogen vragen, maar dan moet wel het volledige aanvraagformulier ingevuld worden. Deze staat op de website van de gemeente. Daarnaast hebben veel cliënten bij ons al een bijstandsuitkering. Bij veel gemeenten kunnen we dan een verkorte aanvraag doen. Ook deze verkorte aanvraag betreft het invullen van een formulier en dit wordt vervolgens via de mail verstuurd. Iedere gemeente heeft hier weer een eigen beleid in."

"Op de site of het aanvraagformulier staat vaak het beleid van de gemeente vermeld. Als het een nieuwe gemeente betreft of het beleid staat niet op de site/het aanvraagformulier zoeken wij altijd eerst contact met de gemeente. Dit contact verloopt meestal via de mail."

"Cliënten weten niet van de aanvraag van de bijzondere bijstand af. Als ik een beschikking ontvang vanuit de gemeente wordt dit ook niet doorgegeven aan de cliënten. Het maakt hierbij geen verschil of de bijzondere bijstand toegekend of afgewezen is. Vanwege het aantal cliënten is dit ook niet haalbaar om iedereen op de hoogte te stellen van de aanvraag en/of beschikking."

"De meeste gemeenten sturen na de aanvraag een brief, waarin vermeld staat dat de aanvraag is ontvangen en dat binnen acht weken een beslissing genomen zal worden. Helaas laten veel gemeenten dit achterwege, waardoor wij er vaak achteraan moeten. Ik maak altijd voor mijzelf in ons eigen systeem een 'taak' aan, waarin ik een herinnering schrijf dat het proces met betrekking tot de aanvraag van de bijzondere bijstand bewaakt moet worden. Het is gelukkig landelijk geregeld dat elke gemeente acht weken heeft om een beslissing te nemen. Ik zet daarom de taak ook meestal op acht weken na de aanvraag."

"Als ik na acht weken na de aanvraag niets heb vernomen vanuit de gemeente, neem ik telefonisch contact op. Vaak geeft de gemeente dan aan dat ze nog aanvullende informatie nodig hebben om te kunnen beslissen op de aanvraag."

"Als cliënten de bewindvoeringskosten niet kunnen financieren en de bijzondere bijstandsaanvraag is afgewezen gaan we als eerste kijken of er budget technisch wat mogelijk is. Dit houdt in dat we samen met de cliënt gaan kijken hoe we meer inkomsten kunnen creëren. Als dit niet mogelijk is gaan we in gesprek met de gemeente, om zo te kijken of er toch wat mogelijk is voor de cliënt."

"Als de gemeente geen bijzondere bijstand toekent leggen we vaak de schuldenlijst voor aan de gemeente en geven aan in hoeverre de draagkracht eigenlijk 'negatief budget' betreft. Door het bedrag wat afgedragen wordt aan de schulden tegenover de draagkracht te zetten, blijft er vaak een negatief budget over. De meeste gemeenten gaan dan alsnog akkoord met betrekking tot de aanvraag van de bijzondere bijstand."

"De nota van de griffiekosten is vooral een knelpunt. Dit is vooral een knelpunt, omdat deze niet ouder mag zijn dan een maand. Veel gemeenten hanteren een beleid van een maand. Dit betekent dat de kosten waarvoor er bijzondere bijstand wordt aangevraagd niet ouder dan een maand mogen zijn."

"De geringe tijd die staat voor het indienen van de bijzondere bijstandsaanvraag met betrekking tot de griffiekosten is voor ons erg lastig. Dit komt, omdat er eerst een zitting voor het bewind is. Voor deze zitting komt de nota van de griffierechten al. Dan wordt het bewind tijdens de zitting uitgesproken en dan duurt het ongeveer een maand voordat we de beschikking binnen krijgen. Wij moeten wachten op de beschikking, waarin wij tot bewindvoerder zijn benoemd. Eerder zijn wij namelijk niet handelingsbekwaam om voor de cliënt een aanvraag tot bijzondere bijstand te doen. Als wij vervolgens de bijzondere bijstand aanvragen, zeggen gemeenten vaak dat de nota te oud is, waardoor ze die kosten dus niet vergoeden."

"De griffiekosten kunnen dan op de schuldenlijst van de cliënt komen te staan. Het traject van de cliënt komt over het algemeen hier niet door in gevaar. Dit komt omdat het geen preferente vordering/fraudevordering betreft. Een fraudevordering zou een verder traject (schuldhulpverlening) in gevaar kunnen brengen, maar de vordering met betrekking tot de griffiekosten niet."

"Ik zou graag willen veranderen dat elke gemeente regelt dat de bijzondere bijstandsaanvraag geregeld kan worden via internet. De gemeente Doetinchem heeft dit bijvoorbeeld goed geregeld. Hier kunnen we inloggen met de DigiD en kunnen we alles aanvragen. Ook documenten kunnen geüpload worden."

Integratie

Overeenkomsten

Op de website van Myrtax Bewindvoering zijn de tarieven voor de bewindvoering beschreven. In het reglement staat dat deze kosten door de daartoe bevoegde kantonrechter worden vastgesteld. Hier wordt volgens het reglement niet van afgeweken. Dat niet van de hoogte van de bewindvoeringskosten wordt afgeweken bevestigde de medewerker tijdens het interview. In de werkwijze van Myrtax Bewindvoering staat beschreven dat Myrtax Bewindvoering de bijzondere bijstand aanvraagt. Dit bevestigde de medewerker tijdens het interview.

Verschillen

In de intakeformulieren staat beschreven dat de cliënt tijdens het intakegesprek wordt geïnformeerd over de bijzondere bijstand waar de cliënt eventueel recht op kan hebben. De medewerker gaf aan dat zij niet op de hoogte was over het maximale inkomen en/of vermogen waar een cliënt over mag beschikken. In art. 16 van het Reglement Bewindvoering is vastgelegd dat de bewindvoerder beoordeelt of de rechthebbende de bewindvoeringskosten zelf dient te voldoen, dan wel dat er bijzondere bijstand aangevraagd zal worden. In het interview legde de medewerker uit dat er altijd bijzondere bijstand aangevraagd wordt, omdat de beschikking van belang is en dient als bewijsstuk voor de rechtbank. Daarnaast is de medewerker niet op de hoogte van het inkomen/het vermogen wat een cliënt mag hebben, waardoor de beoordeling of een cliënt recht heeft op bijzondere bijstand uit zal blijven.

Reductie

Het beleid dat Myrtax Bewindvoering voert met betrekking tot de financiering van de bewindvoering is niet vastgelegd op papier of in een dossier. De hoogte van de bewinvoeringskosten is alleen vermeld op de site. Deze informatie ontbreekt op de intakeformulieren en wordt volgens de medewerker ook niet tot in detail besproken met de cliënt. Voor elke cliënt van Myrtax Bewindvoering wordt bijzondere bijstand aangevraagd. Zij handelen in naam van de cliënt. De bijzondere bijstand wordt aangevraagd als het bewind is uitgesproken. De cliënt wordt niet op de hoogte gesteld van de aanvraag en/of beslissing. Voor alle kosten met betrekking tot de bewindvoering wordt bijzondere bijstand aangevraagd. De hoogte van een cliënt zijn inkomen heeft geen invloed op de bijzondere bijstandsaanvraag. De beschikking met betrekking tot de aanvraag is van belang voor Myrtax Bewindvoering in verband met de verantwoording tegenover de rechtbank. Over de communicatie met gemeenten is geen eenzijdig beleid van toepassing. Elke gemeente hanteert een eigen beleid. Over het algemeen wordt de bijzondere bijstand aangevraagd via de mail of door middel van het aanvraagformulier. Myrtax Bewindvoering krijgt meestal binnen acht weken een beschikking toegestuurd. Als dit niet het geval is dan neemt de medeweker telefonisch of via de mail contact op met de gemeente. Als de bijzondere bijstandsaanvraag afgewezen wordt en de cliënt kan de bewindvoeringskosten zelf niet financieren, wordt de cliënt hiervan op de hoogte gesteld en gaat de medewerker in gesprek met de gemeente.

7.3 Onderzoeksvraag drie

De onderzoeksvraag "Op welke wijze gaan andere gemeenten binnen Nederland om met de financiering van de bewindvoering?" wordt beantwoord door middel van een inhoudsanalyse. De inhoudsanalyse is geanalyseerd aan de hand van de vier fasen van Boeije (2012).

Exploratie

Verordeningen:

- verzamelverordening participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz (Gemeente Tilburg, 2017);
- verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zaanstad (Gemeente Zaanstad, 2015);
- verordening van de gemeenteraad van de gemeente Deventer (Gemeente Deventer, 2017);
- afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Venlo (Venlo, 2018).

Beleidsregels:

- beleidsregels gemeente Doetinchem bijzondere bijstand (Gemeente Doetinchem, 2017);
- beleidsregels gemeente Rotterdam bijzondere bijstand (Gemeente Rotterdam, 2018);
- beleidsregels terug- en invordering Participatiewet, IOAW en IOAZ (Gemeente Rheden, 2017).

Specificatie

Hieronder zijn de werkwijzen van de verschillende gemeenten toegelicht. Allereerst zullen de voorwaarden met betrekking tot een aanvraag voor bijzondere bijstand benoemd worden. Vervolgens zijn de relevante onderwerpen uit de beleidstukken van de gemeente beschreven.

Gemeente Tilburg

De voorwaarden voor de bijzondere bijstand bij de gemeente Tilburg zijn als volgt:

- de persoon moet een inwoner zijn van de gemeente Tilburg;
- de persoon mag nog geen kosten gemaakt hebben;
- de kosten moeten bijzonder en noodzakelijk zijn en worde niet op een andere manier vergoed;
- het vermogen mag niet te hoog zijn (alleenstaanden € 6.020 en voor alleenstaande ouders/gehuwden/samenwonenden € 12.040);
- het inkomen van de persoon is laag (voor alleenstaande is dit maximaal € 1.131, voor alleenstaande ouders € 1.454 en voor gehuwden/samenwonende € 1.616). (Gemeente Tilburg, 2018)

Art. 31 lid 8 van de verzamelverordening participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz gemeente Tilburg geeft aan dat wanneer een belanghebbende bij het aanvragen van bijzondere bijstand geen gebruikt maakt van een voorliggende voorziening (zie voor definitie hoofdstuk 2.4), die passend en toereikend is voor het soort kosten waarvoor de bijzondere bijstand wordt aangevraagd, de bijzondere bijstand verlaagd wordt met het bedrag waarin de voorliggende voorziening zou hebben voorzien.

Er zijn een aantal voorzieningen die de gemeente Tilburg aanbiedt aan de inwoners:

- adviesspreekuren;
- budgetbegeleiding/budgetbeheer;
- budgetcursus
- ondersteuningsfonds.

Dit betreffen allemaal voorliggende voorzieningen voor een bijzondere bijstandsaanvraag. (Gemeente Tilburg, 2018)

Vanaf 1 maart tot en met 1 oktober 2018 start de gemeente Tilburg samen met de Rechtbank Zeeland-West-Brabant een proef. Tijdens deze proefperiode kijken inwoner, bewindvoerder en een medewerker van de gemeentelijke schuldhulpverlening wat de meest passende dienstverlening is. De gemeente vindt dat in veel gevallen budgetbeheer een goed alternatief is. Dit zorgt ervoor dat de cliënt de regie behoudt en met begeleiding kan werken aan het versterken van de eigen financiële zekerheid. Onderbewindstelling wordt vanaf 1 maart 2018 gezien als uiterste middel. Als men toch een verzoek doet tot het instellen van een schuldenbewind, dan wil de rechtbank graag weten wat de gemeente met de inwoner en bewindvoerder heeft besproken, voordat zij beslissen op het verzoek. Op deze manier willen zij het beste maatwerk leveren en streven naar een effectieve rechtspraak. De gemeente Tilburg en de rechtbank Zeeland-West-Brabant geven hiermee als eerste uitvoering aan het plan uit het regeerakkoord. Dit betreft het plan dat gemeenten een adviesrecht krijgen in de gerechtelijke procedure rondom het beschermingsbewind. (Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 2018)

Gemeente Zaanstad
De voorwaarden voor bijzondere bijstand bij de gemeente Zaanstad zijn als volgt:

- het inkomen mag niet meer bedragen dan 110% van de Participatiewet;
- als het inkomen hoger is dan 110% van de Participatiewet zal er rekening gehouden worden met de financiële draagkracht;
- het moet gaan om noodzakelijke uitgaven;
- de bijzondere bijstand moet aangevraagd worden voordat de kosten zijn gemaakt. (Zaanstad, z.d.)

In de verordening maatschappelijke ondersteuning van de gemeente Zaanstad staat beschreven dat elke inwoner die bijzondere bijstand aanvraagt zich eerst moet melden met een hulpvraag bij de gemeente. Deze hulpvraag zal door de gemeente beoordeeld worden, zodat er helderheid wordt verkregen over de behoeften en de gewenste resultaten. Daarnaast wordt er bekeken wat de cliënt op eigen kracht, met gebruikelijke hulp van zijn sociale netwerk of door maatschappelijke nuttige activiteiten kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven en te verbeteren. Tegelijkertijd wordt tijdens de beoordeling bepaald of er sprake is van een algemene voorziening, een maatwerkvoorziening of een voorliggende voorziening. (Gemeente Zaanstad, 2015)

In 2015 is de gemeente Zaanstad gestart met de pilot budget maatwerkondersteuning. Dit initiatief is onder andere afgeleid vanuit het onderzoek vanuit de VNG. (VNG, 2013). De maatwerkondersteuning is bedoeld voor mensen die in armoede dreigen te raken of kortdurende ondersteuning nodig hebben om erger te voorkomen. Deze maatwerkondersteuning is onder andere opgezet om maatschappelijke kosten te besparen en om de participatie te bevorderen. De wijkteams binnen de gemeente Zaanstad zijn verantwoordelijk voor deze maatwerkondersteuning. Om belemmeringen met betrekking tot de maatschappelijke participatie weg te nemen zouden de wijkteams ook een aanvraag voor de bijzondere bijstand kunnen doen. Het nadeel is dat bijzondere bijstand niet altijd toegekend wordt door de oplopende kosten. Daarnaast vallen veel bijzondere kosten niet onder de bijzondere bijstand. Als voorliggende voorziening ondersteunen de wijkteams inwoners bij financiële problemen. De wijkteams, die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen, bieden budgetbeheer en budgetcoaching aan. (Verwey-Jonker instituut, 2017). Een cliënt krijgt geen bijzondere bijstand voor de bewindvoeringskosten als de cliënt niet deelgenomen heeft aan de vorige twee mogelijkheden. Tenzij budgetbeheer en

budgetcoaching expliciet niet zullen aansluiten bij het verbeteren van de zelfredzaamheid, participatie, wensen en behoeften van de cliënt. Daarnaast heeft de gemeente Zaanstad ook met een aantal bewindvoerderskantoren afspraken gemaakt over wat de gemeente Zaanstad verstaat onder 'goede bewindvoering'. De gemeente beveelt deze organisaties ook daadwerkelijk aan bij hun cliënten. (Sociaal Wijkteam Zaanstad, 2018). Na afloop van de discussies in de media is de gemeente Zaanstad begonnen om bewindvoerderskantoren aan te bevelen aan cliënten (zie hiervoor het theoretisch kader). Op deze manier probeert de gemeente cliënten te behoeden voor, de naar hun mening, onjuiste bewindvoerderskantoren. (Kassa, z.d.). Op het aanvraagformulier van de bijzondere bijstand van de gemeente Zaanstad staat letterlijk de vraag vermeld of er bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten aangevraagd wordt (Zaanstad, 2018).

Gemeente Deventer
De voorwaarden om voor bijzondere bijstand in aanmerking te komen in de gemeente Deventer zijn als volgt:

- het moet gaan om noodzakelijke kosten;
- het moet gaan om kosten die door persoonlijke omstandigheden gemaakt moeten worden;
- de kosten kunnen niet van het normale inkomen betaald worden;
- de bijzondere bijstand moet aangevraagd worden voordat de kosten worden gemaakt. (Gemeente Deventer, z.d.)

In de beleidsregels van het minimabeleid en schuldhulpverlening in de gemeente Deventer is vastgelegd dat er bespaard moet worden op de uitgaven van de bijzondere bijstand. Er is in het kader van de programmabegroting 2017 het besluit genomen om vanuit het Budget Adviesbureau Deventer (BAD) gratis beschermingsbewind aan te bieden. De uitvoeringskosten van dit bewind zijn lager dan de vergoedingen die aan externe bewindvoerders betaald moeten worden. Er kan hierdoor een aanzienlijke besparing gerealiseerd worden. (Gemeente Deventer, 2016)

De gemeente Deventer is op het bovenstaande aangesproken in verband met overtreding van de Wet Markt en Overheid. De ACM heeft geoordeeld dat de gemeente zich op commercieel terrein begeeft door bewindvoering aan te bieden. Daarnaast vinden zij dat de gemeente cliënten een keuze moet bieden. (Autoriteit Consument & Markt, 2017).
De gemeente Deventer heeft hierop een beleidswijziging doorgevoerd. De beleidswijziging betreft het doorberekenen van de kosten naar de cliënt. Alleen deze kosten zijn lager dan bij private bewindvoerders. Daarnaast moet het BAD de factuur doorsturen naar de cliënt en mag dit niet direct verrekenen met de bijzondere bijstand. Het BAD dient als een voorliggende voorziening. (Gemeente Deventer, 2017). Het BAD biedt onder andere budgetbeheer, budgetcoaching en beschermingsbewind aan. De hoogte van de bijzondere bijstand die wordt verleend als inwoners bewindvoering ontvangen vanuit private bewindvoerders is gelijkgesteld aan de kostprijs van het BAD. Het BAD brengt lagere tarieven in rekening dan private bewindvoerders. Alle kosten die boven het tarief liggen zijn voor rekening van de cliënt. (Autoriteit Consument & Mart, 2017). Hieruit blijkt ook dat de gemeente Deventer meer invloed wil uitoefenen op de groep onderbewindgestelden zoals het onderzoek, dat vermeld is in het theoretisch kader, van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2015) uitwijst. Om meer duidelijkheid te creëren omtrent de juridische kaders van de financiering van de bewindvoering is de gemeente Deventer met een aantal private bewindvoerders een pilot gestart. Tijdens deze pilot worden meerdere dossiers aan de rechter voorgelegd. (Gemeente Deventer, 2017).

Gemeente Venlo

De voorwaarden voor het aanvragen van bijzondere bijstand in de gemeente Venlo zijn:

- het mogen geen kosten zijn die iedereen heeft, zoals de huur, energielasten, telefoonkosten, een nieuwe wasmachine of meubels;
- er kan wel bijzondere bijstand aangevraagd worden voor kosten zoals: extra was kosten voor kleding en beddengoed door ziekte of handicap, eigen bijdrage voor noodzakelijk kinderopvang, rechtshulp, eigen bijdrage personenalarmering of voor een maaltijdvoorziening;
- de kosten moeten noodzakelijk zijn;
- de aanvraag moet ingediend zijn binnen twee maanden nadat de kosten zijn opgekomen;
- de kosten kunnen eenmalig zijn maar ook wekelijks of maandelijks terugkomen;
- de kosten worden nergens anders vergoed. Er mag niet sprake zijn van een voorliggende voorziening. (Gemeente Venlo, 2018; Gemeente Venlo, z.d.)

De gemeente Venlo heeft sinds 1 januari 2016 een aantal veranderingen doorgevoerd met betrekking tot het aanvragen van bijzondere bijstand. Het draagkrachtpercentage is onder andere voor de bewindvoeringskosten 100% geworden. Dit betekent dat het gehele inkomen, dat hoger is dan de geldende bijstandsnorm, als draagkracht wordt gezien. Als de draagkracht tijdens de periode dat de bijstand verstrekt wordt wijzigt met minimaal 15% hoger of lager, moet er door de inwoners ook een wijzigingsformulier ingevuld worden. De aanpassing van de draagkracht zal ervoor zorgen dat de uitgaven met betrekking tot de bijzondere bijstand verminderd worden. (Gemeente Venlo, 2015)

Gemeente Doetinchem

De voorwaarden die gelden voor een aanvraag tot bijzondere bijstand in de gemeente Doetinchem zijn als volgt:

- het moet gaan om kosten die in een bepaalde situatie noodzakelijk zijn;
- de aanvraag moet altijd ingediend zijn voordat de kosten worden gemaakt;
- bijzondere bijstand is voor inwoners vanaf 18 jaar;
- de aanvraag moet gedaan zijn voordat de kosten opkomen;
- als er sprake is van een voorliggende voorziening kan er geen aanspraak gemaakt worden op de bijzondere bijstand. (Gemeente Doetinchem, z.d.)

Volgens de beleidsregels van de gemeente Doetinchem is de bijzondere bijstand bedoeld als vangnet. Dit betekent dat het bedoeld is om inwoners te ondersteunen als het echt nodig is. Hierbij maakt de gemeente gebruik van de gekantelde aanpak. Dit betekent dat een alternatief kan zorgen voor kostenbesparing. De oplossing kan gevonden worden bij iemand zelf, het sociale netwerk (familie, buren of vrienden) of andere regelingen die kosten vergoeden of die de dienstverlening kosteloos aanbieden. De gemeente Doetinchem wil daarom eerst met de inwoners in gesprek om te beoordelen wat de gemeente voor de inwoners kan betekenen. (Gemeente Doetinchem, 2017). In de beleidsregels die vanaf 2018 gelden zijn de data van het moment van aanvragen van de bijzondere bijstand met betrekking tot de bewindvoeringskosten aangescherpt. Er staat in de beleidsregels benadrukt dat de bijzondere bijstand moet aangevraagd zijn voor de kosten zijn gemaakt. Voor bewindvoering moet de aanvraag van de bijzondere bijstand binnen één maand na het opkomen van de kosten worden ingediend. Dit betekent dat de aanvraag binnen één maand na de datum van de beschikking ingediend moet zijn. De bijzondere bijstand wordt in de gemeente Doetinchem toegekend zonder einddatum, maar hier vindt ieder jaar een her controle plaats. Er wordt dan beoordeeld of het recht nog bestaat. (Gemeente Doetinchem, 2017).

In het armoedebeleid van de gemeente Doetinchem staat beschreven dat de uitgaven van de bijzondere bijstandskosten vooral stijgen door de bewindvoering. Deze uitgaven willen zij

beperken door de diensten die zij eerder inkochten bij de gemeente Arnhem (budgetbeheer en schuldregelingen) zelf uit te voeren. Daarnaast bieden ze ook budgetbeheer, budgetcoaching en specialistische ondersteuning aan. (Gemeente Doetinchem, 2014). Hierbij geeft de gemeente Doetinchem aan dat deze diensten niet per definitie als een voorliggende voorziening fungeren. Bij het beoordelen van de aanvraag van de bijzondere bijstand levert de gemeente maatwerk. Dit betekent dat de gemeente de voorziening biedt die past bij de hulpvraag van de belanghebbende. (Gemeente Doetinchem, 2017).

Gemeente Rotterdam
De voorwaarden die van toepassing zijn voor een aanvraag tot bijzondere bijstand in de gemeente Rotterdam zijn als volgt:

- het moet gaan om noodzakelijke kosten;
- er mag geen sprake zijn van een voorliggende voorziening;
- de aanvraag moet gedaan worden voordat de kosten zijn opgekomen of gemaakt;
- de meest voorkomende kosten waarvoor bijzondere bijstand voor aangevraagd kan worden zijn onder andere:
    - alarmeringsapparatuur;
    - babyuitzet;
    - bewindvoering en mentorschap;
    - bijzondere reiskosten;
    - individuele inkomenstoeslag;
    - individuele studietoeslag. (Gemeente Rotterdam, z.d.)

In de beleidsregels van de gemeente Rotterdam staat beschreven dat het college bijzondere bijstand verleend voor de kosten van de bewindvoering. De hoogte hiervan is gebaseerd op de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren. Dit betekent dat voor het gehele bedrag in principe bijzondere bijstand kan worden verstrekt. Daarnaast staat er nog aangegeven dat de bijzondere bijstand voor de bewindvoeringskosten verleend wordt om niet. De Kredietbank Rotterdam (KBR) biedt ook bewindvoering aan. Op verzoek van de gemeente werkt de KBR sinds 2016 samen met de wijkteams. Dit houdt in dat in elk wijkteam een baliemedewerker van de KBR een dagdeel in de week aanwezig is. De gemeente vindt dat de kennis van het wijkteam te gering is om daadwerkelijk aan het werk te gaan met schulden van de cliënten. Het KBR kan door deze werkwijze het wijkteam helpen en ook de cliënten blijven ondersteunen. (Gemeente Rotterdam, 2018). Daarnaast is er onderzoek gedaan binnen de gemeente Rotterdam naar de relatie tussen de wijkteams en de medewerkers van Werk en Inkomen. Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van het onderzoek van VNG (2013), zie hiervoor het theoretisch kader. De oplossingsgerichtheid van de wijkteams botsten vaak met de formele opstelling van de medewerkers van Werk en Inkomen. Het ondersteunen en het aanbieden van de diensten zoals het budgetbeheer, de budgetcoaching en de bewindvoering wil de gemeente bij de afdeling Werk en Inkomen en de KBR laten. (ECORYS, 2016). De gemeente Rotterdam geeft aan dat ze bezig zijn met het onderzoeken van alternatieven om de uitgaven van de bijzondere bijstand nog verder te beperken. Concrete oplossingen verwachten ze in 2019 te kunnen presenteren. (Gemeente Rotterdam, 2018).

Gemeente Rheden
De voorwaarden die gelden voor een aanvraag voor bijzondere bijstand bij de gemeente Rheden zijn als volgt:

- het inkomen mag niet te hoog zijn. Voor een pensioengerechtigd echtpaar betreft dit € 1.738,96, voor een pensioengerechtigde alleenstaande betreft dit € 1.271,65, voor een echtpaar betreft dit € 1.615,74, voor een alleenstaande ouder betreft dit € 1.454,17 en voor een alleenstaande betreft dit € 1.131,01;

- het vermogen mag niet te hoog zijn. Voor een pensioengerechtigd echtpaar betreft dit € 12.040,00, voor een pensioengerechtigde alleenstaande betreft dit € 6.020,00, voor een echtpaar betreft dit € 12.040,00, voor een alleenstaande ouder betreft dit € 12.040,00 en voor een alleenstaande betreft dit € 6.020,00;
- het moet gaan om noodzakelijke kosten;
- als er sprake is van een voorliggende voorziening bestaat er geen recht op bijzondere bijstand. (Gemeente Rheden, 2017)

Sinds 2017 is de gemeente Rheden bezig met het uitbreiden van de schulddienstverlening. Zij hebben het budgetbeheer binnen de gemeente opgezet. De gemeente probeert intensief contact te houden met bewindvoerders. (Gemeente Rheden, 2017). Hierbij wil de gemeente Rheden invulling geven aan het regeerakkoord. In het regeerakkoord is namelijk vermeld dat gemeenten een adviesrecht krijgen in de gerechtelijke procedures rondom het schuldenbewind. (Overheid, 2017). De gemeente Rheden wil voornamelijk samen met private bewindvoerders zoeken naar de zelfredzaamheid/leerbaarheid van de cliënten. Het uiteindelijke doel is om daar waar mogelijk de klant (deels) regie te geven om de eigen zaken weer te kunnen beheren. De gemeente Rheden benadrukt ook in de beleidsregels dat de bijzondere bijstand als vangnet werkt. Zij zullen vanaf 2018 ook vaker gaan werken met het tijdelijk verstrekken van bijzondere bijstand voor de bewindvoeringskosten (Gemeente Rheden, 2017). Dit willen zij doen, zodat de gemeente ondertussen trainingen en/of coaching gesprekken in kan zetten om de cliënt te laten leren en de zelfredzaamheid te bevorderen. De gemeente wil dan vaker aan de rechter verzoeken om de beschikking met betrekking tot het beschermingsbewind te herzien. De rechtbank zal namelijk altijd in overweging nemen of een mildere vorm van ondersteuning ook afdoende kan zijn. (Gemeente Rheden, 2017). Hieruit blijkt dat de gemeente meer betrokkenheid wil met betrekking tot de groep onderbewindgestelden. De betrokkenheid die de gemeente Rheden vertoont komt ook overeen met de verwachte betrokkenheid die voortvloeit uit het onderzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2015), zie hiervoor het theoretisch kader.

Via het formulier bijzondere bijstand kunnen niet de bewindvoeringskosten teruggevraagd worden. De gemeente Rheden biedt budgetbeheer aan. Volgens de gemeente Rheden moet eerst beoordeeld worden of een cliënt hierbij terecht kan. Cliënten kunnen eerst telefonisch contact opnemen en het spreekuur van het Sociaal Meldpunt bezoeken. Als een cliënt hier geholpen kan worden, wordt er geen bijzondere bijstand voor de bewindvoeringskosten verstrekt. Als een cliënt niet geholpen kan worden door de gemeente wordt dit intern doorgegeven en kan een cliënt een aanvraag doen voor bijzondere bijstand. (Gemeente Rheden, 2017)

Integratie

Gemeente	**Werkwijze**
Tilburg	- de gemeente beoordeelt bij een aanvraag voor de bijzondere bijstand met betrekking tot de bewindvoeringskosten eerst of er sprake is van een voorliggende voorziening. Als dit het geval is wordt de bijzondere bijstand voor de bewindvoeringskosten verlaagd met het bedrag waarin de voorliggende voorziening zou hebben voorzien; - er start en proef vanaf 1 oktober 2018 in samenwerking met de Rechtbank Zeeland-West-Brabant. Tijdens deze proef kijken de inwoner, de bewindvoerder en de medewerker van de schuldhulpverlening (gemeente) samen naar de meest passende dienstverlening. Bewindvoering wordt gezien als uiterste middel. (Gemeente Tilburg, 2018)
Zaanstad	- voordat er een aanvraag bijzondere bijstand gedaan kan worden, moet de

	inwoner zich eerst melden bij de gemeente met de hulpvraag. Als de inwoner zich meldt, zal tegelijkertijd ook beoordeelt worden of er sprake is van een voorliggende voorziening. Is dit het geval, wordt er geen bijzondere bijstand uitgekeerd; - er is een pilot budget maatwerkondersteuning. Dit betreft een voorliggende voorziening waar de wijkteams verantwoordelijk voor zijn; - de gemeente wil graag dat inwoners eerst deelnemen aan de voorzieningen die het wijkteam aanbiedt, anders wordt er in de eerste aanleg geen bijzondere bijstand voor de bewindvoeringskosten worden uitgekeerd. (Gemeente Zaanstad, 2015)
Deventer	- het BAD, een onderdeel van de gemeente, biedt voorliggende voorzieningen aan; - inwoners kunnen bijzondere bijstand aanvragen voor de bewindvoeringskosten bij private bewindvoerders. De kosten die hoger liggen dan de tarieven die het BAD doorberekend komen voor rekening van de inwoner zelf; - er is een pilot gestart waarbij de gemeente in samenwerking met private bewindvoerders een aantal dossiers aan de rechter voorlegt, zodat er meer duidelijkheid komt over de juridische kaders omtrent de financiering van de bewindvoering. (Gemeente Deventer, 2016)
Venlo	- inwoners kunnen bijzondere bijstand aanvragen voor de bewindvoeringskosten, maar er mag niet sprake zijn van een voorliggende voorziening; - het draagkrachtpercentage voor de bewindvoeringskosten is 100%. Dit betekent dat het gehele inkomen, dat hoger is dan de geldende bijstandsnorm, als draagkracht wordt gezien. (Gemeente Venlo, 2018)
Doetinchem	- inwoners kunnen bijzondere bijstand aanvragen voor de bewindvoeringskosten, tenzij er sprake is van een voorliggende voorziening; - vanaf 2018 is de data vanaf het moment van aanvragen van de bijzondere bijstand met betrekking tot de bewindvoeringskosten aangescherpt. Voor de bewindvoering moet de aanvraag van de bijzondere bijstand binnen één maand na het opkomen van de kosten worden ingediend. Wordt dit later gedaan bestaat er geen recht meer op bijzondere bijstand. (Gemeente Doetinchem, 2017)
Rotterdam	- inwoners kunnen bijzondere bijstand aanvragen voor de bewindvoeringskosten, tenzij er sprake is van een voorliggende voorziening; - er wordt bespaard op de kosten van de bijzondere bijstand door de samenwerking tussen de wijkteams, het KBR en de afdeling Werk en Inkomen van de gemeente te bevorderen. (Gemeente Rotterdam, 2018)
Rheden	- inwoners moeten eerst telefonisch contact opnemen met de gemeente, voordat er een aanvraag voor bijzondere bijstand gedaan kan worden voor de bewindvoeringskosten. Als een inwoner geholpen kan worden door de dienstverlening van de gemeente zelf, wordt er geen bijzondere bijstand verstrekt; - de gemeente wil meer invulling geven aan het regeerakkoord. De gemeente is bezig om contact en/of samenwerking te zoeken met private bewindvoerders, zodat er gezocht kan worden naar de zelfredzaamheid/leerbaarheid van cliënten; - vanaf 2018 verstrekt de gemeente steeds vaker tijdelijk de bijzondere

	bijstand met betrekking tot de bewindvoeringskosten. (Gemeente Rheden, 2017)

Reductie

Uit de inhoudsanalyse kan geconcludeerd worden dat er veel verschil zit tussen de werkwijzen van de verschillende gemeenten. Wat bij elke gemeente overeenkomt is dat ze vanaf 2018 kritischer gaan kijken of er sprake is van een voorlopige voorziening. Dit wordt door de gemeenten sinds 2017 ook expliciet benadrukt in de algemene voorwaarden met betrekking tot de bijzondere bijstand. Over het algemeen zijn de voorlopige voorzieningen bij veel gemeenten hetzelfde. Dit betreffen de diensten zoals: budgetcoaching, budgetbeheer en trainingen om de zelfredzaamheid te bevorderen. Uit de inhoudsanalyse wordt duidelijk dat gemeenten daadwerkelijk bezig zijn om de kosten voor de bijzondere bijstand te verlagen. Dit blijkt voornamelijk uit de verschillende pilots die de gemeenten uitvoeren. Dit betreffen over het algemeen onderzoeken, vaak samen met private bewindvoerders, naar alternatieven voor de bewindvoering. Daarnaast komt uit de inhoudsanalyse naar voren dat gemeenten meer grip willen hebben op het beschermingsbewind. Veel gemeenten koppelen hierbij terug naar de zorgen die onder andere Divosa (2015), VNG (2013) en ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2015) geuit hebben (zie hiervoor het theoretisch kader). Inwoners kunnen tot op heden nog gewoon een aanvraag doen voor bijzondere bijstand met betrekking tot de bewindvoeringskosten. Als de rechter een beschikking voor het beschermingsbewind heeft afgegeven, zal over het algemeen de bijzondere bijstand uitgekeerd worden. De gemeenten zijn hier op basis van de wet- en regelgeving ook toe verplicht.

7.4 Onderzoeksvraag vier

De onderzoeksvraag "Wat zijn de behoeften van cliënten met betrekking tot de financiering van de bewindvoering?" wordt beantwoord door middel van een surveyonderzoek. De onderzoeksresultaten zijn geanalyseerd met behulp van het programma Survio. De enquête die opgesteld is voor deze onderzoeksvraag is terug te vinden in de bijlage (bijlage 6). De bijbehorende analysegegevens zijn ook weergegeven in de bijlage.

Respondenten

De systematische steekproef met een aselect begin, heeft ervoor gezorgd dat er meer mannen dan vrouwen ondervraagd zijn. In totaal hebben dertien vrouwen en zeventien mannen deelgenomen aan de enquête. Het grootste gedeelte (86,7%) van de respondenten heeft een bewindvoerder vanwege problematische schulden. Veel respondenten geven aan dat ze een bewindvoerder hebben op basis van problematische schulden en vanwege psychische en/of lichamelijke problematiek. (Bijlage 7.1)

Bewindvoeringskosten

Het grootste gedeelte (60%) van de respondenten heeft aangegeven dat de gemeente de bewindvoeringskosten financiert. Daarnaast zeggen de meeste respondenten (86,7%) dat deze kosten maandelijks afgeschreven worden. Opvallend is dat 20% van de respondenten niet op de hoogte is van de bijzondere bijstand die een gemeente kan verlenen voor de bewindvoeringskosten. Negentien respondenten (63,3%) geven aan dat Myrtax Bewindvoering bijzondere bijstand heeft aangevraagd voor hen. Vier respondenten (13,3%) geven aan dat dit niet het geval is. Als laatste hebben zeven respondenten (23,3%) aangegeven dat ze niet weten of Myrtax Bewindvoering bijzondere bijstand voor hen heeft aangevraagd. (Bijlage 7.2)

Meningen

Dertien respondenten (43,3%) geven aan dat zij niet op de hoogte worden gesteld door Myrtax Bewindvoering als zij bijzondere bijstand aanvragen. Elf respondenten (36,7%) geven aan dat zij wel op de hoogte worden gehouden. Daar tegenover vinden drieëntwintig respondenten (76,6%) dat zij, ondanks dat zij niet op de hoogte worden gesteld over de aanvraag van de bijzondere bijstand, toch genoeg inzicht hebben in wie hun bewindvoeringskosten betaalt en op welke wijze de kosten van de bewindvoering worden betaald. Slechts vijf respondenten (16,7%) geven aan dat zij niet genoeg inzicht hebben. Tweeëntwintig respondenten (73,3%) kunnen de kosten voor de bewindvoering terugvinden in het systeem van IBS. Slecht zes respondenten (20%) kunnen dit niet. Twee respondenten (6,7%) geven aan dat ze niet weten of ze dit terug kunnen vinden. De twee laatst genoemde respondenten beargumenteerde hun antwoord door aan te geven dat zij geen computer/internet hadden en dat zij daarnaast niet weten hoe ze met een computer om moeten gaan.
Opvallend is dat negen respondenten (30%) de bewindvoeringskosten te hoog vinden, negen respondenten de bewindvoeringskosten precies goed vinden, vijf respondenten niet weten hoe hoog de kosten zijn, vijf respondenten geen mening hebben en dat tot slot twee respondenten de bewindvoeringskosten te laag vinden. Uit dit resultaat blijkt dat de meningen over de hoogte van de bewindvoeringskosten erg verdeeld zijn. (Bijlage 7.3)

Behoeften en wensen

Wat betreft de behoeften en wensen geven negen respondenten (30%) aan dat zij geen op- en aanmerkingen hebben met betrekking tot de financiering van de bewindvoeringskosten. Acht respondenten (26,6%) geven aan dat ze de werkwijze goed vinden. Vijf respondenten (16,7%) geven aan dat zij meer op de hoogte gehouden willen worden met betrekking tot de aanvraag van de bijzondere bijstand, meer inzicht zouden willen hebben met betrekking tot de opbouw van de bewindvoeringskosten en meer uitleg hadden willen krijgen over het recht op

eventuele bijzondere bijstand. Daarnaast geven een aantal respondenten aan dat zij niet op de hoogte zijn of Myrtax Bewindvoering de bijzondere bijstand aanvraagt of dat zij dit zelf moeten doen. Tot slot geven vier respondenten (13,3%) aan dat zij niet weten wat bijzondere bijstand inhoud. (Bijlage 7.4)

Reductie

Uit de resultaten van de enquêtes kan geconcludeerd worden dat Myrtax Bewindvoering over het algemeen voldoet aan de wensen en behoeften van cliënten. Zeventien (56,6%) respondenten geven aan dat zij geen op- en aanmerkingen hebben of dat zij tevreden zijn over de werkwijze van Myrtax Bewindvoering met betrekking tot de financiering van de bewindvoeringskosten.

Er kan ook geconcludeerd worden dat er nog een aantal verbeterpunten zijn voor Myrtax Bewindvoering met betrekking tot het voldoen aan de wensen en behoeften van cliënten. Dertien respondenten (43,3%) geven namelijk aan dat zij meer duidelijkheid, beter ingelicht, meer begeleidt of meer op de hoogte gehouden willen worden.

Het is opvallend dat elf respondenten (36,7%) aangeven hebben dat zij wel op de hoogte worden gehouden over de bijzondere bijstandsaanvraag. In het interview werd namelijk benoemd dat geen enkele cliënt hiervan op de hoogte wordt gesteld. Daarnaast geven negentien respondenten (63,3%) aan dat Myrtax Bewindvoering bijzondere bijstand heeft aangevraagd voor hen. Vier respondenten (13,3%) geven aan dat dit niet het geval is. Dit is ook opvallend, omdat uit het interview blijkt dat voor elke cliënt bijzondere bijstand wordt aangevraagd.

Als laatste hebben niet alle respondenten aangegeven dat ze de hoogte van de bewindvoeringskosten precies goed vinden. Dit vloeit voort uit de theorie van Vroom, zie hiervoor het theoretisch kader. Als verwachtingen leiden tot de gewenste uitkomsten, zijn mensen meer gemotiveerd om door te gaan. Hoogstwaarschijnlijk komen de verwachtingen van de cliënten niet helemaal overeen met de uitkomsten, waardoor zij niet vinden dat de hoogte van de bewindvoeringskosten precies goed zijn. De vraag is of de samenhang tussen de inspanningen en de prestaties die Myrtax Bewindvoering levert positief genoeg zijn voor de cliënten. (NJI, 2018). De resultaten vanuit de enquêtes komen ook overeen met de theorie van Maslow, zie hiervoor het theoretisch kader. Dertien respondenten (43,3%) hebben op- en aanmerkingen met betrekking tot de werkwijze van Myrtax Bewindvoering. De werkzaamheden die Myrtax Bewindvoering uitvoert zijn gekoppeld aan de eerste twee fasen van de piramide van Maslow. Respondenten vinden het belangrijk om invloed te hebben over hun primaire biologische levensbehoeften en daarna over hun bestaanszekerheid. Deze twee basisbehoeften zorgen ervoor dat cliënten op- en aanmerkingen hebben. (Delfos, 2015).

8. Conclusie

In de conclusie wordt antwoord gegeven op de probleemstelling, deze luidt als volgt: “Wat zijn de consequenties voor Myrtax Bewindvoering als gemeenten de algemene voorwaarden voor het toekennen van de bijzondere bijstand aanpassen?” Hieronder zal de perceptie van het onderzoek weergegeven worden zoals die naar voren komt in de bovenstaande analyses.

Uit het onderzoek is gebleken dat er een aantal consequenties optreden als gemeente de algemene voorwaarden voor het toekennen van de bijzondere bijstand aanpassen. Deze consequenties worden verder in paragraaf 8.1, 8.2, 8.3 en 8.4 belicht.

8.1 Wetgeving

Uit de eerste onderzoeksvraag is gebleken dat een bewindvoerder recht heeft op een vergoeding volgens het BW. De regels vanuit het BW zijn verder uitgewerkt in de Regeling beloning curatoren bewindvoerders en mentoren. Bewindvoerders hebben alleen recht op een beloning als zij voldoen aan de regels die opgesteld zijn in het Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren. Als Myrtax Bewindvoering voldoet aan de kwaliteitseisen blijven zij recht houden op een vergoeding. Het aanpassen van de voorwaarden van de bijzondere bijstand heeft geen invloed op deze beloning. Op basis van de relevante wetgeving dat is beschreven in hoofdstuk 7.1 kan geconcludeerd worden dat de banen van bewindvoerders niet zullen verdwijnen door de alternatieven van gemeenten. Voor gemeenten zijn er wel mogelijkheden om passende voorzieningen aan te bieden voor de huidige onderbewindgestelden, maar het is de rechter die uiteindelijk beslist. Daarnaast wordt de gemeente door de wet- en regelgeving in zoverre beperkt (hoofdstuk 7.1) dat de rechter op basis van de huidige wet- en regelgeving het beschermingsbewind zal blijven uitspreken.

8.2 Financiering bewindvoeringskosten

In principe moet elke cliënt zelf de bewindvoeringskosten betalen. Uit onderzoeksvraag twee blijkt dat voor elke cliënt bijzondere bijstand aangevraagd wordt, nadat de beschikking van de rechtbank binnen is. Er wordt bijzondere bijstand aangevraagd voor de griffiekosten, eenmalige intakekosten en de maandelijkse kosten. De gemeente beslist over deze aanvraag en zal de beschikking verstrekken aan Myrtax Bewindvoering. Als de gemeente de aanvraag afwijst, zal de cliënt zelf de kosten voor de bewindvoering moeten bekostigen. Als de rechter een beschikking voor het beschermingsbewind heeft afgegeven zal over het algemeen, als een cliënt gezien zijn inkomen/vermogen hier recht op heeft, bijzondere bijstand verleend worden. Zoals in hoofdstuk 7.1 is beschreven heeft de CRvB geoordeeld dat bewindvoeringskosten onder de bijzondere bijstand vallen. Door de beoordelingsvrijheid in het beleid van gemeenten kan de hoogte van de bijzondere bijstand per gemeente verschillen. Het gevolg hiervan is dat de ene cliënt meer bijzondere bijstand zal ontvangen dan een andere cliënt die woonachtig is in een andere gemeente. De consequentie voor Myrtax Bewindvoering is dat de bijzondere bijstand van een aantal cliënten niet het gehele bedrag aan bewindvoeringskosten dekt. Dit zorgt er tevens ook voor zoals beschreven is in 7.2 dat de medewerker van Myrtax Bewindvoering in gesprek moet gaan met de gemeente of dat het resterende bedrag op de schuldenlijst van de cliënt komt te staan. Dit kost de medewerker meer tijd en zorgt ervoor dat Myrtax Bewindvoering later de inkomsten zal ontvangen.

8.3 Ontwikkelingen met betrekking tot de werkwijzen van gemeenten

Door de toename van de onderbewindgestelden en de daarmee stijgende kosten zijn de gemeenten actief bezig om het beleid aan te passen. Dit is terug te lezen in de resultaten van onderzoeksvraag drie (hoofdstuk 7.3). Wat vooral opvallend is dat in de algemene voorwaarden met betrekking tot de bijzondere bijstand expliciet benadrukt wordt dat er door de gemeente eerst bekeken wordt of er sprake is van een voorliggende voorziening (zie voor definitie hoofdstuk 2.4). Daarnaast wordt het adviesrecht, dit is vastgelegd in het

regeerakkoord, ook steeds belangrijker. (Overheid, 2017). Als laatste zijn gemeenten in samenwerking met de sociale wijkteams en rechtbanken actief bezig met pilots en/of onderzoeken. Deze pilots/onderzoeken hebben over het algemeen betrekking op de besparing van de bijzondere bijstandskosten en op welke wijze het beste de voorliggende voorzieningen gecreëerd kunnen worden. Het beschermingsbewind wordt door steeds meer gemeenten gezien als uiterste middel. Door deze ontwikkelingen treden er een aantal consequenties voor Myrtax Bewindvoering op. Als eerste zullen cliënten voordat zij zich kunnen aanmelden bij Myrtax Bewindvoering gebruik gemaakt moeten hebben van de voorliggende voorzieningen van de betreffende gemeenten. Als de voorliggende voorziening afdoende is, wordt er vaak geen beschikking met betrekking tot het beschermingsbewind door de rechter afgegeven. Het kan zijn dat hierdoor de cliënten in aantallen terug zullen lopen. Ten tweede is het mogelijk dat tijdens de zitting, waarin het beschermingsbewind door de rechter uitgesproken wordt, het advies vanuit de gemeente wordt gevraagd. Voor Myrtax Bewindvoering is het van belang dat zij, voorafgaand aan de zitting, van dit advies op de hoogte zijn. Het gevolg voor Myrtax Bewindvoering is, dat als zij niet op de hoogte zijn van dit advies hoogstwaarschijnlijk onnodige werkzaamheden gaan verrichten en/of kosten gaan maken.

8.4 Cliënten

Veel gemeenten zoals beschreven in 7.3 zijn bezig met het creëren van voorliggende voorzieningen en het adviesrecht. Ze zijn zelf voorzieningen aan het creëren waarbij ze de zelfredzaamheid en de leerbaarheid van cliënten bevorderen. Daarnaast verwachten gemeenten van de inwoners dat zij eerst met een hulpvraag bij de gemeente komen, zodat zij kunnen beoordelen wat de mogelijkheden zijn. Uit de resultaten van onderzoeksvraag vier (hoofdstuk 7.4) is gebleken dat een groot deel van de respondenten meer inzicht, duidelijkheid, begeleiding of op de hoogte gehouden wil worden. Daarnaast geven ook een aantal cliënten aan dat zij zelf bijzondere bijstand aanvragen, terwijl dit volgens de resultaten van het interview niet het geval is. De gemeenten willen meer gaan toetsen of bewindvoerderskantoren daadwerkelijk de zelfredzaamheid en/of leerbaarheid van de cliënten bevorderd. Het doel van gemeenten is om zoveel mogelijk cliënten ook weer te laten uitstromen vanuit het beschermingsbewind. De consequentie voor Myrtax Bewindvoering is dat, als gemeenten hier onderzoek naar gaan doen, de bewindvoering die wordt aangeboden vanuit hen gezien kan worden als niet-passend. Dit kan ervoor zorgen dat de samenwerking met gemeenten belemmerd wordt. Daarnaast kan het ook zo zijn dat gemeenten Myrtax Bewindvoering niet aan gaat bevelen bij cliënten. Ook is de kans groot dat als Myrtax Bewindvoering daadwerkelijk niet de zelfredzaamheid en/of leerbaarheid van cliënten vergroot er eerst een voorliggende voorziening ingezet wordt, om te kijken of dat afdoende zal zijn. In dit opzicht is het ook mogelijk dat het aantal cliënten zal afnemen.

9. Aanbevelingen en/of adviezen

Op grond van dit onderzoek zijn er een aantal aanbevelingen naar voren gekomen. Deze aanbevelingen komen voort uit de analyse en conclusie.

9.1 Samenwerking zoeken gemeenten

Zoals in de conclusie is beschreven wordt het adviesrecht, dat vastgelegd is in het regeerakkoord, steeds belangrijker. Steeds meer gemeenten willen advies geven in de gerechtelijke procedure rondom het beschermingsbewind. Dit willen zij, zodat zij kunnen besparen op de bijzondere bijstandskosten. Als Myrtax Bewindvoering gaat samenwerken met verschillende gemeenten, kunnen zij eventueel ook een aandeel hebben in dit adviesrecht. Myrtax Bewindvoering kan dan bijvoorbeeld vooraf met de gemeente in gesprek gaan om aan te geven waarom bewind wel of niet van belang is voor een bepaalde cliënt. Door de ontwikkelingen die gemeenten nu doorvoeren gaan gemeenten ook steeds meer bewindvoerderskantoren selecteren. Ze selecteren de bewindvoerderskantoren op ‘goed bewindvoerderschap’. Als Myrtax Bewindvoering meer samenwerking zoekt met verschillende gemeenten kunnen zij, als Myrtax Bewindvoering aantoont dat zij voldoen aan het Besluit kwaliteitseisen, eventueel ook geselecteerd worden door gemeenten als een ‘goed bewindvoerderskantoor’. Gemeenten zullen dan Myrtax Bewindvoering aanbevelen aan cliënten. Door meer de samenwerking te zoeken met gemeenten zullen hoogstwaarschijnlijk het aantal cliënten minder snel afnemen. Daarnaast lijkt het ook noodzakelijk om samenwerking te zoeken met rechtbanken. Om de juiste voorziening te kunnen leveren aan de cliënt is maatwerk van groot belang. Uit onder andere het juridisch kader en de wet- en regelgeving blijkt, dat gezien de stijgende uitgaven met betrekking tot de bijzondere bijstand, het adviesrecht en de recente ontwikkelingen een integrale aanpak noodzakelijk is. Als er meer samenwerking bestaat tussen private bewindvoerderskantoren, gemeenten en rechtbanken zal het leveren van maatwerk verbeterd kunnen worden en zal dit zorgen voor een effectieve rechtspraak. Dit blijkt ook uit het interview. De medewerker gaf aan dat een eenduidige werkwijze onmogelijk is doordat zij met veel verschillende gemeenten samenwerken. Daarnaast weet de medewerker niet altijd welke werkwijze ze toe moet passen bij een bepaalde gemeente. Het verbeteren van de samenwerking, zal dus ook voor de werkwijze ten gunste kunnen komen.

9.2 Uitbreiden van diensten

Uit het onderzoek blijkt dat veel gemeenten voorliggende voorzieningen (zie voor definitie hoofdstuk 2.4) aan het creëren zijn voor cliënten die eventueel ook in aanmerkingen kunnen komen voor het schuldenbewind. De voorliggende voorzieningen bestaan veelal uit: budgetcoaching en budgetbeheer. Myrtax Bewindvoering is op dit moment alleen gespecialiseerd in bewind, curatele en mentorschap. Als zij hun diensten kunnen uitbreiden en bijvoorbeeld budgetcoaching en budgetbeheer ook aan kunnen bieden, is de kans groter dat gemeenten een beroep doen op Myrtax Bewindvoering. Op deze manier kan Myrtax Bewindvoering zich ook onderscheiden van andere bewindvoerderskantoren. Ze zullen door middel van het aanbieden van meerdere diensten een grotere doelgroep kunnen aanspreken.

9.3 Duidelijkheid creëren voor medewerkers en cliënten

Uit onderzoek blijkt dat er nog een verbeterpunt is voor Myrtax Bewindvoering met betrekking tot de beleidstukken. Daarnaast zijn er drie verbeterpunten voor hen met betrekking tot de wensen en behoeften van cliënten.

Medewerkers

Uit de inhoudsanalyse met betrekking tot het beleid dat Myrtax Bewindvoering voert, komt naar voren dat er geen concrete beleidstukken bestaan omtrent de financiering van de

bewindvoering. Er wordt daarom aanbevolen om beleidstukken te ontwikkelen, waarin onder andere beschreven staat hoe bijzondere bijstand aangevraagd wordt en waar rekening mee gehouden moet worden. Deze beleidstukken kunnen ondersteunend zijn voor de medewerkers en ook functioneel bij het inwerken van nieuwe medewerkers. Daarnaast geeft beleid richting aan het handelen van de medewerkers, wat zorgt voor uniformiteit. Ten slotte geven beleidstukken de doelen van de organisatie weer en de instrumenten die nodig zijn om de doelen te behalen.

Cliënten
(1) Uit de enquête kwam naar voren dat een aantal respondenten meer inzicht, duidelijkheid, begeleiding of op de hoogte gehouden willen worden. Om te beginnen zou Myrtax Bewindvoering bij de intakeformulieren één formulier kunnen toevoegen waarop duidelijk vermeld staat waaruit de bewindvoeringskosten zijn opgebouwd, welke tarieven er gelden voor de bewindvoering, wat bijzondere bijstand is, wie de bijzondere bijstand aanvraagt, wat het maximale inkomen en/of vermogen van de cliënt mag zijn en hoe zij de cliënt van de gehele financiering (aanvraag/beslissing met betrekking tot de bijzondere bijstand) op de hoogte houden. (2) Er werd in het interview aangegeven dat het niet haalbaar is om alle cliënten, tijdens de procedure van de bijzondere bijstandsaanvraag, op de hoogte te stellen van de stand van zaken. Toch lijkt hier wel behoefte naar te zijn. De volgende aanbeveling betreft dan ook om te kijken of het mogelijk is om de (eventuele) bevestiging van de aanvraag en de beschikking vanuit de gemeente toe te voegen in het systeem van IBS. Cliënten kunnen zo inzien wat Myrtax Bewindvoering voor hen aanvraagt en wat de stand van zaken is. Dit zorgt er tegelijkertijd voor dat de leerbaarheid van de cliënten wordt bevorderd. Ze kunnen zich op deze manier beter inlezen in hun eigen financiële administratie. (3) Daarnaast gaven een aantal respondenten aan dat zij meer begeleiding wilden. De onderzoeker raadt hiervoor aan om in een vervolgonderzoek te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om cliënten meer begeleiding en/of ondersteuning te bieden om tevens ook op die manier de zelfredzaamheid van cliënten te bevorderen. In dit vervolgonderzoek zou er ook onderzocht kunnen worden of deze begeleiding tot de taken van een bewindvoerder behoort. Dit vervolgonderzoek zal daarnaast ondersteunend kunnen zijn bij het aangaan van samenwerkingsprocessen met gemeenten. Gemeenten stellen veelal prioriteiten zoals zelfredzaamheid, leerbaarheid en zelfstandigheid van de inwoners.

9.4 Advies

Als laatste wil de onderzoeker graag nog een advies geven aan Myrtax Bewindvoering. Het advies heeft betrekking op de bijzondere bijstandsaanvraag voor de griffiekosten. Uit de resultaten van het interview blijkt dat Myrtax Bewindvoering wacht met het aanvragen van bijzondere bijstand voor de griffiekosten totdat de beschikking vanuit de rechtbank, waarin vermeld staat dat Myrtax Bewindvoering benoemd is tot bewindvoerder, binnen is. Uit de inhoudsanalyse van de verschillende gemeenten blijkt dat zij in de beleidsregels stellen dat de bijzondere bijstand aangevraagd moet worden voordat de kosten zijn opgekomen of gemaakt. Dit betekent dat cliënten zich kunnen melden bij gemeenten, nog voordat het bewind is uitgesproken, voor een aanvraag tot bijzondere bijstand met betrekking tot de griffiekosten. Het advies is om zo spoedig mogelijk, als de zitting is gepland, bijzondere bijstand aan te vragen voor de griffiekosten. Dit zal de cliënt wel zelf moeten doen, omdat Myrtax Bewindvoering dan nog niet mag handelen uit naam van de cliënt. De intakekosten en de maandelijkse kosten, zoals beschreven in 7.1, komen pas op als Myrtax Bewindvoering is benoemd tot bewindvoerder. Voor deze kosten kan Myrtax Bewindvoering, als het bewind is uitgesproken, bijzondere bijstand aanvragen. Dit moet aangevraagd worden, binnen één maand, voordat het traject daadwerkelijk opgestart is.

Literatuurlijst

Autoriteit Consument & Markt (2017). *ACM onderzoekt gemeentelijke bewindvoering.* Geraadpleegd op: 23 maart 2018, van https://www.acm.nl/nl/publicaties/publicatie/17362/ACM-onderzoekt-gemeentelijke-bewindvoering

Autoriteit Consument & Markt (2017). *Deventer moet kosten voor particulier bewindvoerders vergoeden.* Geraadpleegd op: 27 maart 2018, van https://www.acm.nl/nl/publicaties/deventer-moet-kosten-voor-particuliere-bewindvoerders-vergoeden

Boeije, H. (2012). *Analyseren in kwalitatief onderzoek. Denken en doen.* Den Haag: Boom Lemma.

College voor de rechten van de mens (z.d.). *Mensenrechten.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.mensenrechten.nl/

Dale (2018). *Betekenis financieren.* Geraadpleegd op: 21 februari 2018, van http://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/financieren#.Wo1p6OciHIU

Delfos, M. F. (2015). *Ontwikkeling in vogelvlucht.* Amsterdam: Pearson.

Divosa (2015). *Gemeenten willen meer grip op beschermingsbewind.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.divosa.nl/nieuws/gemeenten-willen-meer-grip-op-beschermingsbewind

ECORYS (2016). *Business case Wijkteams Rotterdam 2016. Eindrapport.* Gemeente Rotterdam, Rotterdam.

Gemeente Deventer (z.d.). *Bijstand, bijzondere.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van https://www.deventer.nl/loketten/digitaal-loket/bijstand-bijzondere

Gemeente Deventer (2017). *Gemeente kan door met de werkwijze beschermingsbewind.* Geraadpleegd op: 27 maart 2018, van https://www.deventer.nl/nieuwsberichten/deventer-nieuws/2017/12/7/gemeente-kan-door-met-de-werkwijze-beschermingsbewind

Gemeente Deventer (2017). *Nota voor burgemeester en wethouders. Bijzondere bijstand Beschermingsbewind.* Gemeente Deventer, Deventer.

Gemeente Deventer (2016). *Schulden lossen we samen op. Beleidsplan schuldhulpverlening in Deventer 2017-2020.* Ongepubliceerd beleidsplan. Gemeente Deventer, Deventer.

Gemeente Deventer (2017). *Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Deventer.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Deventer/CVDR602438.html

Gemeente Doetinchem (2014). *Beleidsplan armoedebestrijding 2014-2018.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Doetinchem/CVDR341084.html

Gemeente Doetinchem (2017). *Beleidsregels bijzondere bijstand Gemeente Doetinchem.* Geraadpleegd op: 12 februari 2017, van https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2014-63759.html

Gemeente Doetinchem (z.d.). *Bijzondere bijstand.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van https://www.doetinchem.nl/home/regelen_46502/product/bijzondere-bijstand_1215.html

Gemeente Rheden (2017). *Beleidsregels terug- en invordering Participatieweet, IOAW en IOAZ.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2017-234164.html

Gemeente Rheden (2017). *Bijzondere bijstand.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van https://www.rheden.nl/Inwoners/Werk_inkomen_schulden/Hulp_bij_laag_inkomen/Bijzondere_bijstand

Gemeente Rotterdam (2018). *Beleidsregels bijzondere bijstand Rotterdam.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2018-6969.html

Gemeente Rotterdam (z.d.). *Bijzondere bijstand.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/bijzondere-bijstand/

Gemeente Tilburg (2018). *Bijzondere bijstand.* Geraadpleegd op: 26 maart 2018, van https://www.tilburg.nl/inwoners/laag-inkomen/bijzondere-bijstand/

Gemeente Tilburg (2017). *Verzamelverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Actueel/Tilburg/459101.html

Gemeente Venlo (2018). *Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Venlo.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2017-229622.html?zoekcriteria=%3Fzkt%3DUitgebreid%26pst%3DGemeenteblad%26dpr%3DAfgelopenDag%26spd%3D20171221%26epd%3D20171222%26sdt%3DDatumPublicatie%26org%3DVenlo%26orgt%3Dgemeente%26planId%3D%26pnr%3D1%26rpp%3D10%26_page%3D2%26sorttype%3D1%26sortorder%3D4&resultIndex=11&sorttype=1&sortorder=4

Gemeente Venlo (z.d.). *Bijzondere bijstand.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van https://www.venlo.nl/bijzondere-bijstand

Gemeente Venlo (2015). *Wijzigingen bijzondere bijstand bij gemeente Venlo.* Geraadpleegd op: 27 maart 2018, van http://www.bewindvoeringregiovenlo.nl/wijzigingen-bijzondere-bijstand-bij-gemeente-venlo/

Gemeente Zaanstad (2015). *Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zaanstad.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Zaanstad/342506/342506_1.html

Kassa (z.d.). *Onjuiste bewindvoering leidt tot schulden.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://kassa.bnnvara.nl/pagina/discussie-onjuiste-bewindvoering-leidt-tot-schulden

Kluwer Navigator (z.d.). *Online informatieportal over juridische, fiscale en financiële relevante en praktische vakinformatie.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.navigator.nl/

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2015). *Verdiepend onderzoek naar de groep onderbewindgestelden.* Bureau Bartels, Amersfoort

Myrtax (2018). *Onze voorzieningen.* Geraadpleegd op: 13 februari 2018, van http://www.myrtax.nl/onze-voorzieningen

NJI (2018). *Verwachtingstheorie.* Geraadpleegd op: 20 februari 2018, van https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Implementatie/Implementatie-Verandermethoden/Verwachtingstheorie

Overheid (2015). *Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van http://wetten.overheid.nl/BWBR0034760/2015-06-01

Overheid (2016). *Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van http://wetten.overheid.nl/BWBR0035730/2016-10-01

Overheid (2017). *Technische informatie over de publicatie; Vertrouwen in de toekomst.* Geraadpleegd op: 28 maart 2018, van https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-820240

Overheid (z.d.). *Wet- en regelgeving*. Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van http://wetten.overheid.nl/zoeken

Rechtbank Zeeland-West-Brabant (2018). *Tilburgers met problematische schulden niet meer automatisch naar rechter.* Geraadpleegd op: 26 maart 2018, van https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Zeeland-West-Brabant/Nieuws/Paginas/Tilburgers-met-problematisce-schulden-niet-meer-automatisch-naar-rechter.aspx

Rechtspraak (z.d.). *Uitspraken zoeken.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.rechtspraak.nl/

Schulinck (z.d.). *Actuele kennis en helder inzicht.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.schulinck.nl/

Sociaal Wijkteam Zaanstad (2018). *Hulp bij financiën.* Geraadpleegd op: 27 maart 2018, van http://swtzaanstad.nl/hulp-bij-financien/

Stimulansz (2017). *Beschermingsbewind: Verleden, heden en de toekomst.* Geraadpleegd op: 19 februari 2018, van https://www.stimulansz.nl/beschermingsbewind-verleden-heden-en-toekomst/

Survio (2018). *Enquête maken.* Geraadpleegd op: 19 februari 2018, van https://my.survio.com/D6H1D2B2G1Y1B5S1R0H8/designer

Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek?* Den Haag: Boom Lemma.

Verwey-Jonker instituut (2017). *Evaluatie pilot maatwerkbudget Zaanstad.* Geraadpleegd op: 27 maart 2018, van https://www.verwey-jonker.nl/publicaties/2017/evaluatie-pilot-maatwerkbudget-zaanstad

VNG (2013). *Sociale wijkteams in ontwikkeling.* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://vng.nl/onderwerpenindex/sociaal-domein/publicaties/handreiking-sociale-wijkteams-in-ontwikkeling

WODC (2016). *Verplichte (na) zorg voor kwetsbare jongvolwassen?* Geraadpleegd op: 14 februari 2018, van https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2705-omgang-van-de-reguliere-ggz-met-personen-die-(ook)-een-gevaar-voor-anderen-enof-hun-omgeving-vormen.aspx

Zaanstad (2018). *Kan ik aanmerking komen voor bijzondere bijstand?* Geraadpleegd op: 27 maart 2018, van https://www.zaanstad.nl/mozard/!suite86.scherm0325?mVrg=668&mAlle=J

Bijlagen

Bijlage 1: Verklaring ontvangen documenten

In de bijlage 1 t/m 3 staan om de relevante stukken tekst blokken.

Myrtax
Bewindvoering

Hierbij verklaart ondergetekende dat hij/zij de regels, de algemene voorwaarden en de klachtenregeling van Myrtax Bewindvoering heeft ontvangen en daar goede kennis van zal nemen.
Tevens verklaart hij/zij dat de volgende onderwerpen zijn besproken:

- Duur bewind/curatele
- Kosten bewind/curatele en bijzondere bijstand
- Blokkeren bankrekening/pas/internetbankieren bij aanvang bewind
- Doorsturen post
- Direct doorgeven veranderde omstandigheden
- Rekening en Verantwoording
- Boedelbeschrijving
- Bereikbaarheid bewindvoerder/curator
- Hoogte leefgeld en betalingen leefgeld/extra geld
- Traject schuldhulpverlening indien van toepassing
- Team Myrtax

Datum: Plaats:

Naam:

Bijlage 2: Werkwijze Myrtax Bewindvoering

Werkwijze Myrtax Bewindvoering

Na de aanmelding door uzelf of een begeleider van u, wordt er een afspraak met u ingepland. Tijdens deze afspraak zal de bewindvoerder met u een aantal zaken bespreken. Dit zijn de volgende zaken:

- Wie zijn wij
- Wat kunnen wij voor u betekenen
- Hoe zijn wij te bereiken
- Wat is uw situatie
- Zijn er schulden
- Wat zijn uw wensen
- Softwarepgramma BIZON-IBS
- De aanvraag van de bewindvoering
- De kosten van de bewindvoering
- De duur van bewindvoering
- Rekening en verantwoording
- Plan van aanpak bewindvoering
- Beëindiging van de bewindvoering

Indien u aangeeft dat u met Myrtax Bewindvoering in zee wilt gaan, zal er direct met u een intakegesprek plaatsvinden. Dit om een snelle voortgang in de aanvraag te bewerkstelligen. Tijdens deze intake hebben wij diverse informatie van u nodig. Dit is onder andere:

- NAW gegevens (meisjes) naam, voornamen voluit, geboortedatum en plaats, BSN, burgerlijke staat, adres of verblijfplaats, telefoon en e-mailadres.
- Kopie geldige ID kaart, rijbewijs of paspoort
- Gegevens partner (indien aanwezig)
- Gegevens ex-partner (Alimentatie? Voor wie? Tot wanneer?)
- Strafrechtelijk verleden
- Gegevens familie
- Inkomsten
- Woonlasten
- Aanwezige bankrekeningen
- Verzekeringen
- Telefoonabonnementen
- Autokosten
- Schulden/overige lasten
- WSNP/schuldenregeling
- Eventueel behandelplan zorgverlenende instanties

Na dit intake gesprek zal de aanvraag tot onderbewindstelling zo spoedig mogelijk door Myrtax Bewindvoering worden verstuurd naar desbetreffende rechtbank. De rechtbank zal vervolgens na ongeveer twee maanden (dit is afhankelijk van de drukte bij de rechtbank) een uitnodiging naar u en naar ons sturen om op de zitting te verschijnen. De bewindvoerder of één van zijn collega's zal normaal gesproken bij de zitting aanwezig zijn.

Indien uw leefgeldrekening bij een andere bank is dan uw beheerrekening dient u er rekening mee te houden dat het geld pas in de loop van de volgende dag op uw rekening is bijgeschreven.

U heeft bij Myrtax Bewindvoering geen vaste contactpersoon. Op het moment dat u belt naar ons kantoor, word u te woord gestaan en kunt u uw vraag stellen. Diegene die u aan de lijn heeft, zal de vraag zo goed mogelijk beantwoorden. Is dat op dat moment niet mogelijk, zal de vraag teruggekoppeld worden en krijgt u zo snel mogelijk antwoord. De volgende taken zullen door Myrtax Bewindvoering worden uitgevoerd:

- Inventariseren van inkomsten, uitgaven, schulden en bezittingen;
- Opstellen van een budgetplan;
- Informatie inwinnen of gegevens wijzigen bij diverse relevantie instanties;
- Controleren eigen bijdrage AWBZ;
- Aanpassen van beslagvrije voet indien er beslag ligt op inkomsten;
- Aanvragen van kwijtscheldingen;
- Aanvragen van bijzondere bijstand;
- Treffen van betalingsregelingen;
- Aanvragen van toeslagen;
- Aflossen van uw schulden, indien mogelijk;
- Aanvragen schuldenregeling of schuldsanering, indien mogelijk;
- Belastingaangifte doen;
- Informeren en adviseren bij juridische zaken;
- Eventueel regelen verzekeringen.

Indien u wilt overstappen naar een andere bewindvoerder zullen wij volledig hieraan meewerken. Wij zijn van mening dat er van beide kanten goed vertrouwen moet zijn en als dat er niet meer is, is afscheid nemen het beste.

Indien u het bewind wilt laten opheffen, zult u zelf een brief moeten schrijven aan de desbetreffende rechtbank met dit verzoek en de reden waarom. Indien de rechter dan geen zwaarwegende redenen ziet om het bewind in stand te houden, zal het bewind worden opgeheven. Dit laatste is echter alleen het geval als u zelf verzoeker bent geweest om het bewind over uzelf in te stellen. Indien iemand anders het verzoek heeft gedaan, zal eerst diegene worden geraadpleegd of het bewind kan dan worden opgeheven.

Bijlage 3: Reglement Bewindvoering

Art. 13 Privacy
De gegevens van de rechthebbende worden opgenomen in de geautomatiseerde cliëntenregistratie van Myrtax Bewindvoering B.V. De Wet Persoonsregistratie is hierop van toepassing.
Dit betekent dat onbevoegden geen toegang krijgen tot deze gegevens. Deze gegevens worden alleen door bewindvoerder gebruikt en verstrekt aan derden, indien dit in het belang van rechthebbende is of indien dit voortvloeit uit de aard van de werkzaamheden als bewindvoerder.

Art. 14 Software
In de geautomatiseerde cliëntenregistratie tool van Myrtax Bewindvoering B.V. kunnen cliënten beperkt toegang krijgen om inzicht te krijgen over de status van hun dossier.

Art. 15 Rekening en verantwoording
1.Jaarlijks en aan het einde van de onderbewindstelling wordt door bewindvoerder rekening en verantwoording afgelegd aan de bevoegde kantonrechter.
2. In overleg met de kantonrechter wordt de maand bepaald, waarin de rekening en verantwoording ingeleverd moet worden.
3. Het boekjaar voor de rekening en verantwoording loopt van 1 januari tot en met 31 december.
4. Bij aanvang van de Bewindvoering zal bewindvoerder rechthebbende schriftelijk vragen of hij/zij in de toekomst een afschrift wil ontvangen van de rekening en verantwoording.

Art. 16 Beloning
De beloning die bewindvoerder toekomt voor de uitvoering van zijn werkzaamheden wordt vastgesteld door de daartoe bevoegde kantonrechter. Bij het in rekening brengen van deze beloning zal de bewindvoerder beoordelen of rechthebbende deze kosten zelf dient te voldoen, dan wel dat hiervoor bijzondere bijstand aangevraagd zal worden. Bij twijfel zal bijzondere bijstand bij de gemeente van inschrijving aangevraagd worden.

Art. 17 Bereikbaarheid
Myrtax Bewindvoering B.V. is op werkdagen tussen 9.30 uur en 12.00 uur telefonisch bereikbaar voor rechthebbende. Tevens kan bewindvoerder altijd schriftelijk en per e-mail benaderd worden.

Art. 18 Slotbepaling
Dit reglement kan niet in strijd zijn met de wet of enige andere wettelijke bepaling.

Bijlage 4: Topiclijst interview

Topiclijst interview

1. Financiering	Hoe wordt bewindvoering voor cliënten gefinancierd? Welk beleid hanteert u? Maakt dit uit per gemeente? Of komt dit overeen? Wat kunt u voor de cliënten doen?
2. Bijzondere bijstand	Hoe vaak vraagt u dit aan?
3. Gemeenten	Bij welke gemeenten vraagt u bijzondere bijstand aan?
4. Cliënten	In hoeverre weten de cliënten van de aanvraag van de bijzondere bijstand af?
5. Hoogte inkomen	In hoeverre bent u op de hoogte van het recht op bijzondere bijstand?
6. Aanvraag	In hoeverre hebt u inzicht in de bevestiging van de aanvraag? Wat doet u met deze bevestiging?
7. Communicatie	Hoe verloopt het contact met de gemeente? Is er sprake van een vast contactpersoon? Op welke wijze communiceert u dit naar cliënten? Op welke wijze communiceert u dit naar de bewindvoerders?
8. Toekenning/afwijzing	Wat doet u als bijzondere bijstand wordt toegekend? Wat doet u als de bijzondere bijstand wordt afgewezen? Naar wie wordt de beschikking gestuurd?
9. Gevolgen	Wat voor gevolgen heeft toekenning van de bijzondere bijstand? Wat voor gevolgen heeft de afwijzing van de bijzondere bijstand? Als de bijzondere bijstand afgewezen wordt en de cliënt kan de bewindvoeringskosten niet betalen wat gebeurt er dan?
10. Brancheverenigingen	Is er veel contact met de brancheverenigingen? Steunen zij Myrtax Bewindvoering bij de veranderingen?
11. Knelpunten	Ervaart u knelpunten bij het aanvragen van de bijzondere bijstand bij gemeenten? Ervaart u knelpunten met betrekking tot de werkwijze/procedure? Ervaart u knelpunten bij de financiering van de bewindvoering?
12. Aanpassingen	Wat zou u willen veranderen aan de werkwijze/procedure?

Bijlage 5: Uitwerking interview

Dit ongestructureerde interview is afgenomen bij een medewerker van Myrtax Bewindvoering. Deze medewerker voert het beleid uit omtrent de financiering van de bewindvoering. Hieronder is de exploratiefase met betrekking tot het interview verder uitgewerkt. Vanuit het beeld- en geluidmateriaal is alles letterlijk overgenomen. De code die gekoppeld is aan de medewerker is 1. De code die aan de onderzoeker is gekoppeld is 2.

- **(2) Inleiding interview**
- (2) Hoe wordt bewindvoering voor cliënten gefinancierd?
  - (1) Voor mensen die onder de bijstandsnorm leven wordt dit gefinancierd vanuit de gemeente.

- (2) Welk beleid hanteert u hierin? Hoe beoordeelt u of iemand onder de bijstandsnorm leeft?
  - (1) Wij vragen het ten alle tijden aan. We moeten namelijk voor de rechtbank ook een beschikking hebben van de afwijzing. Dit moeten wij aanleveren bij de rekening en verantwoording. Het wordt dus altijd aangevraagd voor iedere cliënt. Het is vervolgens aan de gemeente of het toegekend wordt of niet.

- (2) Dus ook al is het inkomen van een cliënt te hoog er wordt alsnog bijzondere bijstand aangevraagd voor de cliënt?
  - Ja, het wordt altijd aangevraagd omdat die afwijzingsbeschikking van groot belang is.

- (2) Vraagt Myrtax Bewindvoering, of in deze u, de bijzondere bijstand aan voor cliënten? Of doen zij dit zelf?
  - (1) Myrtax Bewindvoering vraagt de bijzondere bijstand aan.
- (2) Hoe komt het dat jullie de bijzondere bijstand aanvragen en niet de cliënt zelf?
  - (1) Dit komt, omdat wij dan al de beschikking hebben ontvangen vanuit de rechtbank dat wij officieel benoemd zijn tot bewindvoerder. Myrtax Bewindvoering heeft vanaf dat moment de bevoegdheid om bijzondere bijstand aan te vragen bij de gemeente. Tevens is de aanvraag van bijzondere bijstand ook de eerste stap die gezet wordt als de beschikking omtrent het bewind vanuit de rechtbank binnen is.

- (2) Hoe vaak vraagt u dan de bijzondere bijstand aan?
  - (1) Dit wordt dus voor elke cliënt aan het begin van het proces aangevraagd. De eerste aanvraag voor bijzondere bijstand bestaat uit eenmalige intakekosten, griffiekosten en de maandelijkse kosten. De eerste aanvraag bestaat uit drie onderdelen.

- (2) Komt het dan ook voor dat voor één van de drie onderdelen bijzondere bijstand toegekend wordt?
  - (1) Nee, dit kan niet. Een cliënt krijgt bijzondere bijstand toegekend of niet. Of de bijzondere bijstand toegekend wordt, hangt af van de draagkracht van de cliënt. Als een cliënt genoeg inkomen/vermogen heeft wordt de bijzondere bijstand afgewezen.

- (2) Bent u op de hoogte van het exacte inkomen/vermogen wat een cliënt maximaal mag hebben?

- (1) Nee, dit weet ik niet precies uit mijn hoofd. Dit is ook niet van belang, omdat de gemeente de aanvraag beoordeelt en wij niet. Daarnaast vragen wij toch voor elke cliënt bijzondere bijstand aan, omdat wij een beschikking moeten aanleveren aan de rechtbank.

– (2) Krijgt u dan voor elk onderdeel apart een beschikking vanuit de gemeente?
  - (1) Ja, na de eerste aanvraag ontvangen wij voor elk onderdeel apart een beschikking. Daarnaast staat bij de beschikking met betrekking tot de maandelijkse kosten vermeld voor hoelang de gemeente bijzondere bijstand toekend.

– (2) Voor hoelang wordt gemiddeld de bijzondere bijstand toegekend?
  - (1) Dit is per gemeente verschillend. Bij de ene gemeente voor een half jaar, bij de andere gemeente voor een jaar en bij weer een andere gemeente voor onbepaalde tijd. Als het inkomen verandert, zijn wij verplicht om dit door te geven. Sommige gemeenten voeren ook om de zoveel tijd her controles uit.

– (2) Wat is over het algemeen het laatste jaar het meest voorgekomen met betrekking tot het toekennen van de bijzondere bijstand? Is dit vooral tijdelijk of juist voor onbepaalde tijd?
  - (1) Het laatste jaar wordt vooral tijdelijk toegekend. Daarnaast blijven een aantal gemeenten ook de bijzondere bijstand toekennen voor onbepaalde tijd.

– (2) Kan er afgeweken worden van de beloning die vastgesteld is in art. 16 van het Reglement?
  - (1) Nee hier wijken wij nooit van af.

– (2) Wordt de hoogte van de bewindvoeringskosten besproken met de cliënt?
  - (1) Dit wordt tijdens de intake kort benoemd, maar dit wordt niet tot in detail besproken.

– (2) Bij hoeveel verschillende gemeenten vraagt u gemiddeld bijzondere bijstand aan?
  - (1) Wij werken op dit moment met ongeveer twintig gemeenten.

– (2) Hoe verloopt de communicatie met de gemeenten?
  - (1) Per gemeente is dit ook weer heel verschillend.
– (2) Kunt u hier twee voorbeelden van noemen?
  - (1) De gemeente Rotterdam heeft nu sinds kort besloten dat wij het via de mail aan mogen vragen, maar dan moet wel het volledige aanvraagformulier ingevuld worden die op de website van de gemeente staat. Daarnaast hebben veel cliënten bij ons al een participatie uitkering. Bij veel gemeenten kunnen we dan een verkorte aanvraag doen. Ook deze verkorte aanvraag betreft het invullen van een formulier en dit wordt vervolgens via de mail verstuurd. Iedere gemeente heeft hier weer een eigen beleid in.

– (2) Hoe weet u welke gemeente welk beleid hanteert?
  - (1) Dit staat vaak op de site vermeld of op het aanvraagformulier. Als het een nieuwe gemeente betreft of het beleid staat niet op de site/het aanvraagformulier zoeken wij altijd eerst contact met de gemeente. Dit contact verloopt meestal via de mail.

- (2) Als u bijzondere bijstand heeft aangevraagd, in hoeverre weten cliënten hiervan af?
  - (1) Cliënten weten hier niet van af. Als ik een beschikking ontvang vanuit de gemeente wordt dit ook niet doorgegeven aan de cliënten. Het maakt hierbij geen verschil of de bijzondere bijstand toegekend of afgewezen is. Vanwege het aantal cliënten is dit ook niet te doen om iedereen op de hoogte te stellen van de aanvraag. Dit zien cliënten ook niet terug in het systeem waar wij mee werken.

- (2) In hoeverre hebt u inzicht in de bevestiging van de aanvraag? U gaf net aan dat elke gemeente een ander beleid hanteert, maar hoe bewaakt u dit proces? U werkt namelijk niet samen met gemeenten in een systeem?
  - (1) De meeste gemeenten sturen na de aanvraag een brief, waarin vermeld staat dat de aanvraag is ontvangen en dat binnen acht weken een beslissing genomen zal worden. Helaas laten veel gemeenten dit achterwege, waardoor wij er zelf vaak achter aan moeten. Ik maak altijd voor mijzelf in ons eigen systeem een 'taak' aan, waarin ik een herinnering schrijf dat het proces met betrekking tot de aanvraag van de bijzondere bijstand bewaakt moet worden. Het is gelukkig landelijk geregeld dat elke gemeente acht weken heeft om een beslissing te nemen. Ik zet daarom de taak ook meestal op acht weken na de aanvraag.
  - (1) Als ik na deze acht weken niets heb vernomen vanuit de gemeente, neem ik telefonisch contact op. Vaak geeft de gemeente dan aan dat ze nog aanvullende informatie nodig hebben om te kunnen beslissen op de aanvraag.

- (2) Wat voor aanvullende informatie heeft de gemeente dan nodig?
  - (1) Dit betreffen vaak bewijsstukken met betrekking tot het inkomen. Het kan zijn dat er bijvoorbeeld nog bankgegevens ontbreken.

- (2) Hoe komt u aan de ontbrekende bewijsstukken?
  - (1) Aangezien wij officieel benoemd zijn tot bewindvoerder kunnen wij deze stukken zelf opvragen en stuur ik deze vervolgens door naar de gemeente.

- (2) Voor zover ik tot nu toe begrijp hebben jullie geen vaste contactpersonen bij de gemeente?
  - (1) Nee, dit klopt. Het is wel altijd de afdeling werk en inkomen natuurlijk. Het zou ook niet makkelijk zijn als we één contactpersoon bij de gemeente zouden hebben, omdat wij dan ook vastlopen als die medewerker ziek is.

- (2) De cliënt heeft dus in principe niets te maken met de gemeente?
  - (1) Nee, in principe niet. Alleen als er aanvullende stukken (zoals hele oude bankafschriften of toekenning van een uitkering) nodig zijn dan kan het zijn dat wij dit overleggen met de cliënt. De cliënt is dan zelf verantwoordelijk om deze stukken aan te leveren. Als de cliënt dit niet doet, geven wij ook aan dat ze dan zelf de kosten moeten betalen, omdat de gemeente dan niets vergoed.

- (2) U gaf zo straks aan dat jullie alle stukken in konden zien, omdat jullie benoemd zijn als bewindvoerder. Hoe kan het dan dat de cliënt dan zelf nog stukken aan zou moeten leveren?
  - (1) Als wij nieuwe cliënten hebben, kan het zijn dat wij niet alle stukken al inzichtelijk hebben. De stukken die nog niet inzichtelijk zijn, zullen zij zelf aan moeten leveren. (Denk hierbij aan echtscheidingspapieren en meerderjarige kinderen die ingeschreven staan op het adres).

- (2) Wat zijn de gevolgen van de toekenning van de bijzondere bijstand?
    - (1) De gevolgen van deze toekenning is dat de kosten die de cliënt moet maken, vergoed zullen worden door de gemeente waar de desbetreffende cliënt woont.

- (2) Komt het ook vaak voor dat cliënten vanwege de draagkracht net boven de grens zitten, waardoor ze geen recht hebben op bijzondere bijstand?
    - (1) Ja, dit komt vaak voor.

- (2) Wat gebeurd er dan als cliënten de bewindvoeringskosten niet kunnen financieren? Wat doet u dan?
    - (1) We gaan dan altijd als eerste kijken of er budget technisch wat mogelijk is. Dit houdt in dat we samen met de cliënt gaan kijken hoe we meer inkomsten kunnen creëren. Als dit niet mogelijk is gaan in gesprek met de gemeente, om zo te kijken of er toch wat mogelijk is voor de cliënt.

- (2) Wat bespreekt u dan met de gemeente?
    - (1) We leggen dan vaak de schuldenlijst voor aan de gemeente en geven aan in hoeverre de draagkracht eigenlijk ‘negatief budget’ betreft. Door het bedrag dat afgedragen wordt aan de schulden tegenover de draagkracht te zetten, blijft er vaak een negatief budget over. De meeste gemeenten gaan dan alsnog akkoord als zij dit hebben gezien.
- (2) Hoe verloopt die communicatie?
    - (1) Deze communicatie verloopt ook via de telefoon en/of mail.

- (2) Is Myrtax Bewindvoering aangesloten bij een branchevereniging?
    - (1) Ja, dit zijn wij. Wij zijn aangesloten bij de Nederlandse Branchevereniging voor Bewindvoering & Inkomstenbeheer (NBBI)

- (2) Is er veel contact met de branchevereniging? Er zijn ontwikkelingen gaande met betrekking tot de financiering van de bewindvoering, doet de branchevereniging hier nog wat mee?
    - (1) Nee, de branchevereniging doet hier heel weinig in. Dit moet echt vanuit ons zelf komen.

- (2) Hoe moet ik dat zien? Dat het vanuit jullie zelf moet komen?
    - (1) Als wij wat willen van de branchevereniging zullen wij echt zelf contact met hen op moeten nemen. Dit doen wij niet vaak. Wij nemen nu vooral zelf contact op met de gemeenten.

- (2) Waarom vooral met de gemeenten?
    - (1) De gemeenten zijn vooral bezig met veranderingen door te voeren. Dit betreft bijvoorbeeld de voorliggende voorzieningen. De gemeente Rotterdam heeft zo ook aangegeven dat ze meer gaan kijken wat zij cliënten zelf kunnen bieden. Wij hebben als bewindvoerderskantoor aangegeven dat wij graag mee zouden willen denken voor mogelijke oplossingen. Dit doen wij ook, omdat we op deze manier hopen dat we misschien wel meer kunnen gaan samenwerken met de gemeenten.

- (2) Is hier al concreet iets uitgekomen?

- (1) Nee, tot op heden niet. Dit is ook nog allemaal in ontwikkeling. Op dit moment hebben we alleen aangegeven dat we graag mee zouden willen denken. De gemeente gaf hier als antwoord op dat ze contact met ons op zouden nemen.

– (2) Ervaart u verder knelpunten bij het aanvragen van de bijzondere bijstand bij gemeenten?
    - (1) Ja, de nota van de griffiekosten is vooral een knelpunt. Dit is vooral een knelpunt, omdat deze niet ouder mag zijn dan een maand. De gemeenten hanteren een beleid van een maand. Dit betekent dat de kosten waarvoor er bijzondere bijstand wordt aangevraagd niet ouder dan een maand mogen zijn.

– (2) Wat maakt het dat dit zo lastig is voor jullie werkwijze?
    - (1) Dit komt omdat er eerst een zitting voor het bewind is, daarvoor komt de nota van de griffierechten al. Dan wordt het bewind tijdens de zitting uitgesproken en dan duurt het ongeveer een maand voordat we de beschikking binnen krijgen. Wij moeten wachten op de beschikking, waarin wij tot bewindvoerder zijn benoemd. Eerder zijn wij namelijk niet handelingsbekwaam om voor de cliënt een aanvraag tot bijzondere bijstand te doen. Als wij vervolgens de bijzondere bijstand aanvragen, zeggen gemeenten vaak dat de nota te oud is, waardoor ze die kosten dus niet vergoeden.

– (2) Wat gebeurt er dan?
    - (1) Dan komt de nota of op de schuldenlijst te staan of de cliënt moet hem uit eigen middelen betalen. Veel cliënten hebben hier gewoon echt geen geld voor, waardoor deze nota dus op de schuldenlijst komt te staan.

– (2) Wat u eerder aangaf is dat u dan wel eens telefonisch of via de mail nogmaals contact opnam met de gemeente. Doet u dat hiervoor dan ook?
    - (1) Ja, maar dit is beleid van de gemeente en daar gaan ze niet omheen. We hebben hier bijvoorbeeld al heel intensief contact over gehad met de gemeente Doetinchem, maar hun zeggen dit zijn onze beleidsregels. Bij de gemeente Rotterdam mag de nota bijvoorbeeld wel een half jaar zijn. Dat maakt het ook zo lastig dat het per gemeente zo verschilt. We kunnen hierdoor bij de gemeente Doetinchem bijna nooit de griffiekosten terugvragen.

– (2) Kunnen de rechtbanken hier nog een aandeel in hebben?
    - (1) Rechtbanken geven aan dat dit echt iets is tussen gemeenten en bewindvoerders. Zij bemoeien zich niet met het beleid van de gemeente.

– (2) Maar wat gebeurt er dan als de griffiekosten op de schuldenlijst komen te staan? Heeft dit nog gevolgen voor het traject van de cliënt?
    - (1) Het traject van de cliënt komt over het algemeen hier niet door in gevaar. Dit komt omdat het geen preferente vordering/fraudevordering betreft. Een fraudevordering zou een verder traject (schuldhulpverlening) in gevaar kunnen brengen, maar de vordering met betrekking tot de griffiekosten niet.

– (2) Hebt u specifieke dingen die u zou willen veranderen aan de procedure/werkwijze met betrekking tot de financiering van de bewindvoeringskosten?

- (1) Ja, dat elke gemeente het via internet goed regelt. De gemeente Doetinchem heeft dit bijvoorbeeld goed geregeld. Hier kunnen we inloggen met de DigiD en kunnen we alles aanvragen. Ook documenten kunnen geüpload worden.

– (2) Kan dit nog niet bij alle gemeenten?
    - (1) Nee, dit hebben niet alle gemeenten. De gemeente Doetinchem is hierin één van de weinigen. Dit werkt perfect en alles is snel inzichtelijk. Daarnaast is er niet veel papierwerk meer nodig en raken documenten niet snel zoek.

– **(2) Dankbetuiging en Afsluiting**

Bijlage 6: Enquête

Enquête Myrtax Bewindvoering

In het kader van het onderzoek dat uitgevoerd wordt in opdracht van Myrtax Bewindvoering is deze enquête opgesteld. Deze enquête is opgesteld aan de hand van de volgende onderzoeksvraag: "Wat zijn de behoeften van cliënten met betrekking tot de financiering van de bewindvoering?" In deze enquête wordt er gevraagd naar uw behoeften en wensen. De enquête is geheel anoniem en er zal zorgvuldig met uw gegevens en antwoorden omgegaan worden. De antwoorden worden alleen gebruikt voor doeleinden. Deze vragenlijst zal ongeveer vijf minuten in beslag nemen. Ik wil u alvast hartelijk danken voor uw medewerking.

1. Wat is uw geslacht?

……

2. Wat is uw leeftijd?

……

3. Waarom hebt u een bewindvoerder?
   - Vanwege problematische schulden
   - Vanwege psychische en/of lichamelijke problematiek
   - Vanwege andere redenen

4. Door wie worden de bewindvoeringskosten betaald?
   - Door uzelf
   - Door de gemeente
   - Door vrienden/familie/kennissen
   - Geen idee

5. Op welke wijze betaalt u de bewindvoeringskosten?
   - Dit wordt maandelijks afgeschreven
   - Dit wordt jaarlijks afgeschreven
   - Dit wordt eenmalig afgeschreven
   - Geen idee
   - Anders, namelijk….

6. Wist u dat als u een te laag inkomen heeft de gemeente bijzondere bijstand kan verstrekken voor de financiering van uw bewindvoeringskosten?
   - Ja, dit wist ik
   - Nee, dit wist ik niet

7. Als u bij de vraag 4 niet de gemeente heeft geantwoord kunt u doorgaan naar vraag 10. Hebt u zelf bijzondere bijstand aangevraagd bij de gemeente voor de bewindvoeringskosten?
   - Ja
   - Nee

8. Heeft Myrtax Bewindvoering bijzondere bijstand aangevraagd?
   - Ja
   - Nee

- Geen idee

9. Als Myrtax Bewindvoering bijzondere bijstand aanvraagt voor de bewindvoeringskosten, wordt ik hiervan op de hoogte gesteld.
  - Mee eens
  - Oneens
  - Neutraal

10. Ik heb genoeg inzicht in wie mijn bewindvoeringskosten betaald en op welke wijze de kosten van de bewindvoering worden betaald.
  - Mee eens
  - Oneens
  - Neutraal

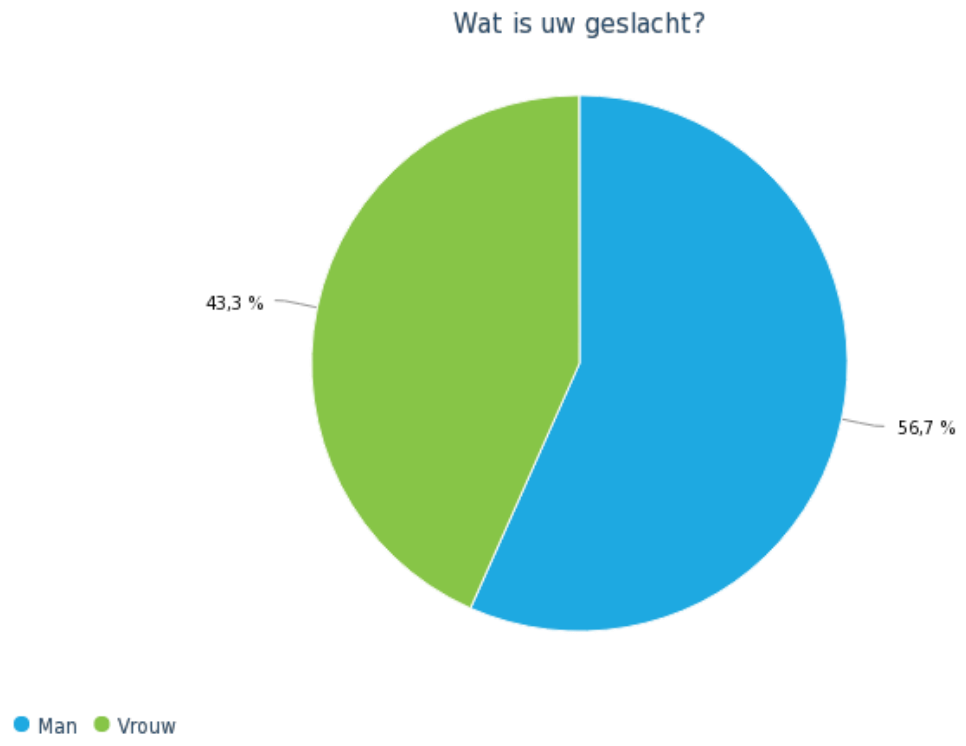
11. Kunt u de kosten voor de bewindvoering terugvinden in het systeem van IBS?
  - Ja
  - Nee

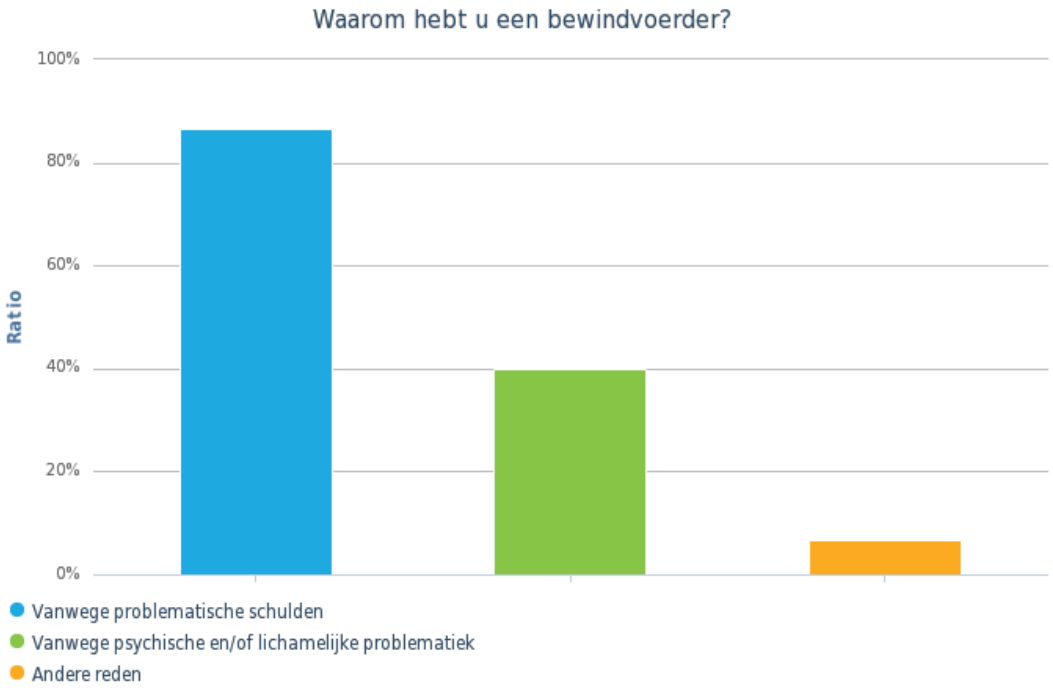
12. Wat vindt u van de hoogte van de bewindvoeringskosten?
  - Ik weet niet hoe hoog de kosten zijn
  - Te hoog
  - Te laag
  - Precies goed
  - Geen mening

13. Hebt u nog behoeften voor op- en aanmerkingen met betrekking tot de financiering van de bewindvoeringskosten?
  - Nee
  - Ja, namelijk….

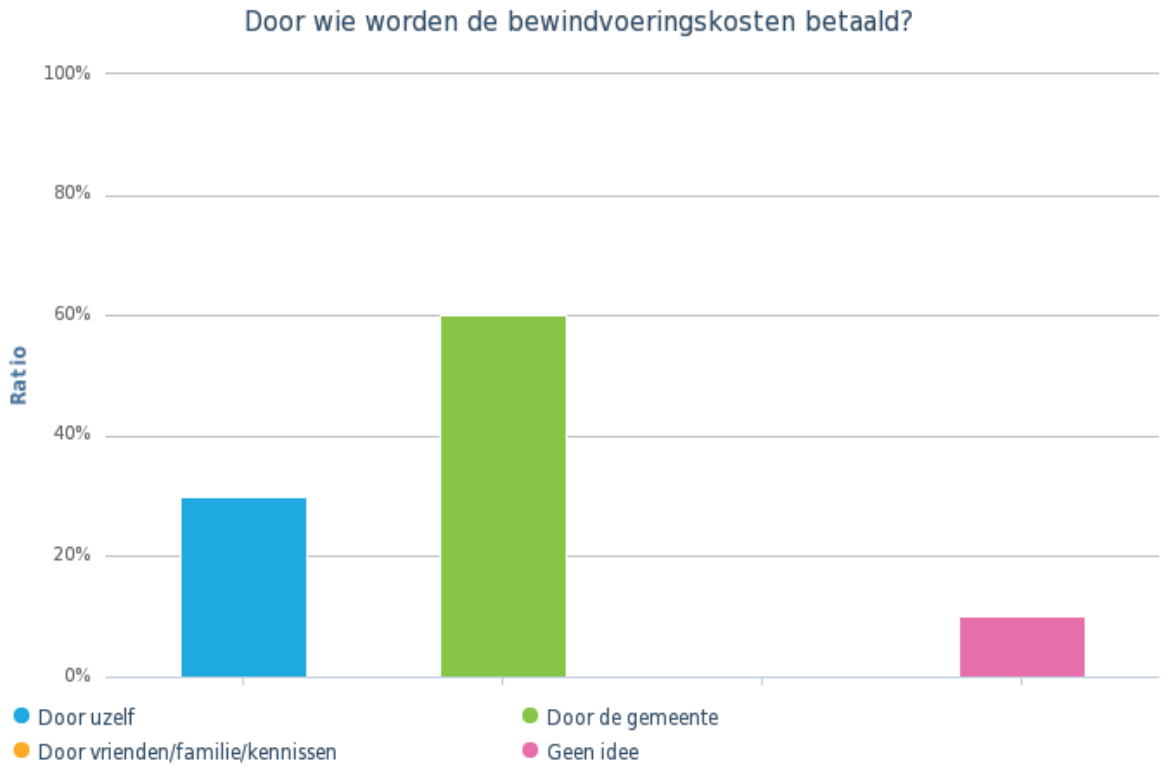
Bijlage 7: Analysegegevens enquête

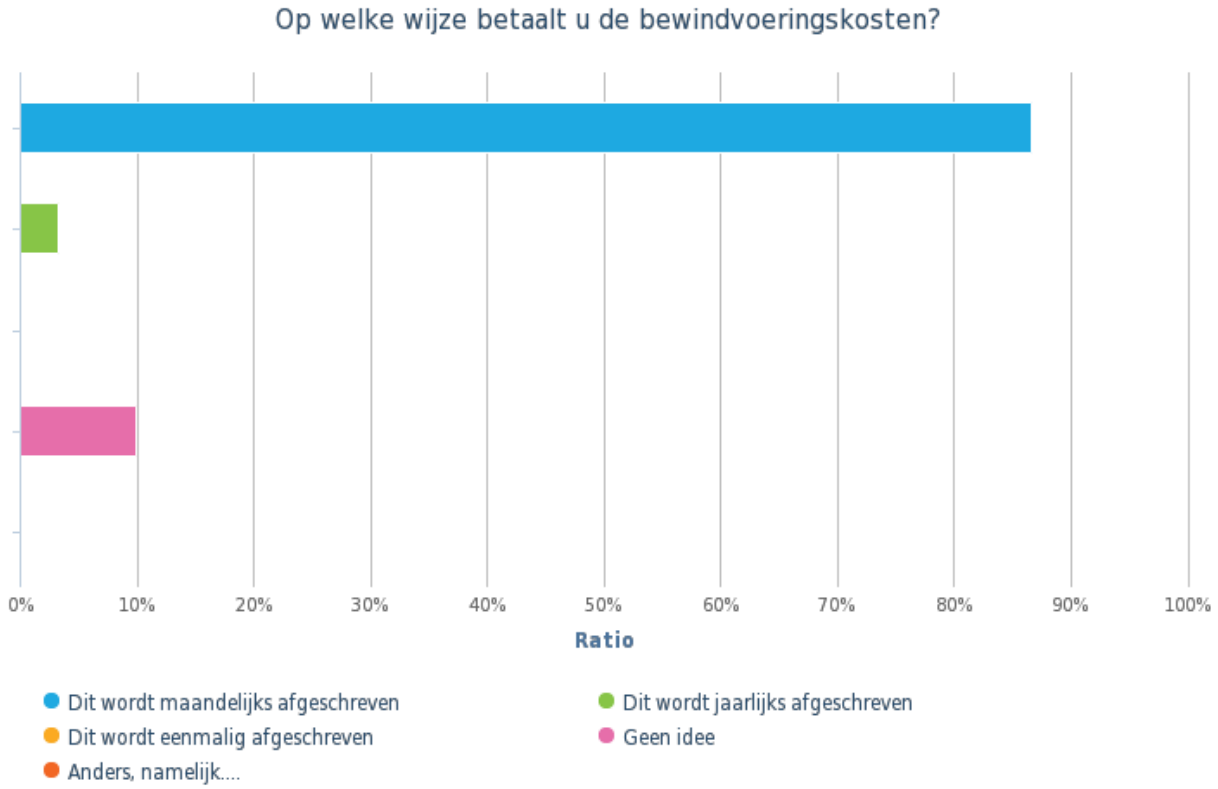
7.1 Respondenten

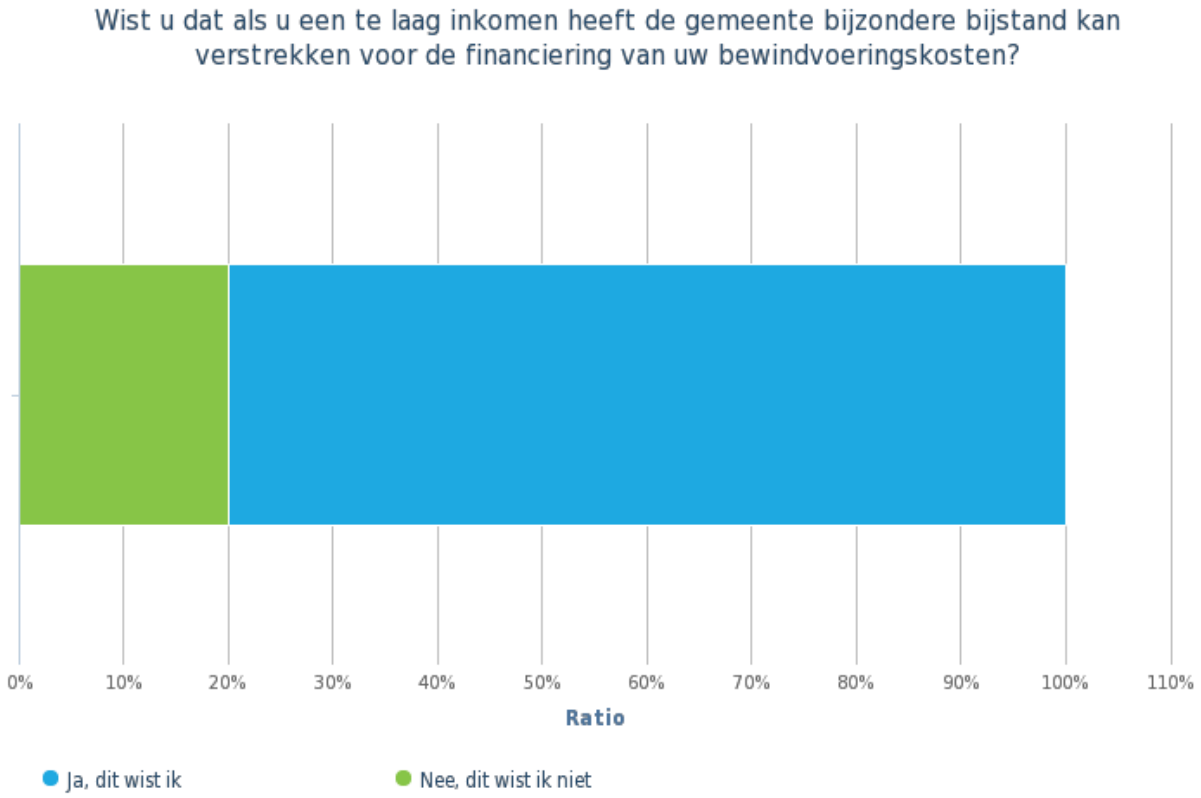

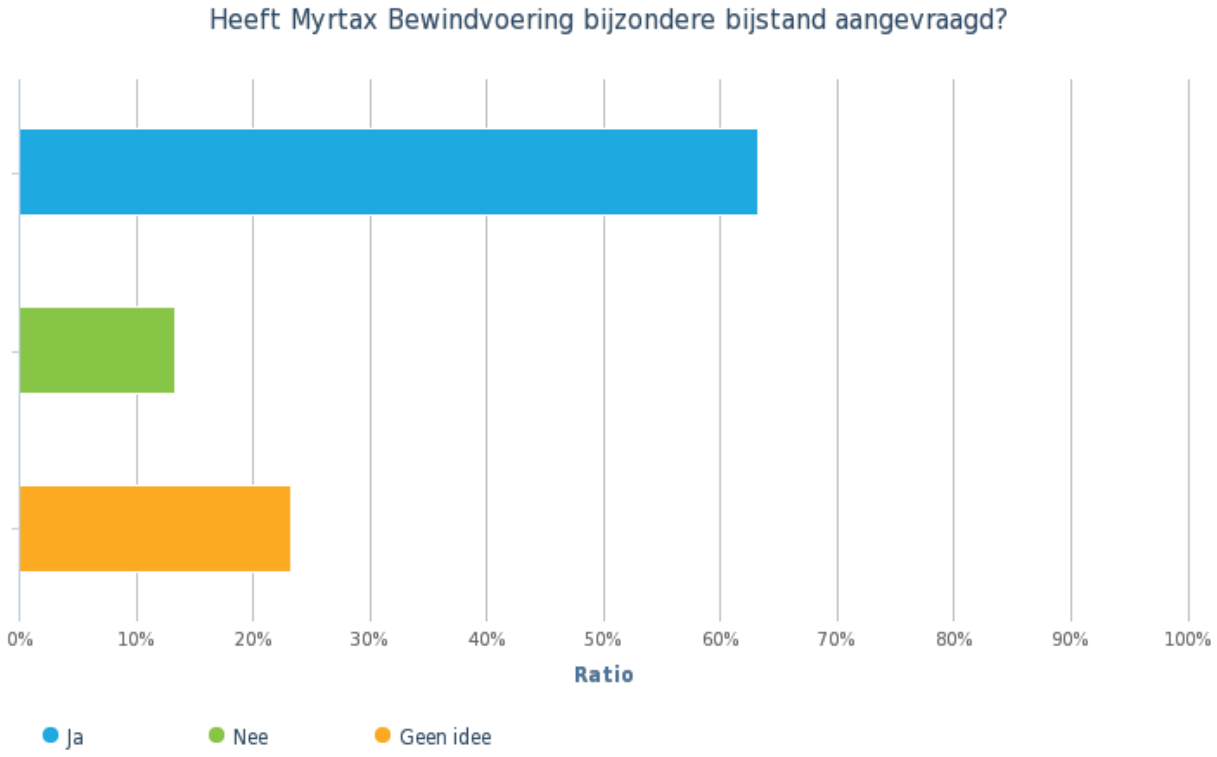

7.2 Bewindvoeringskosten

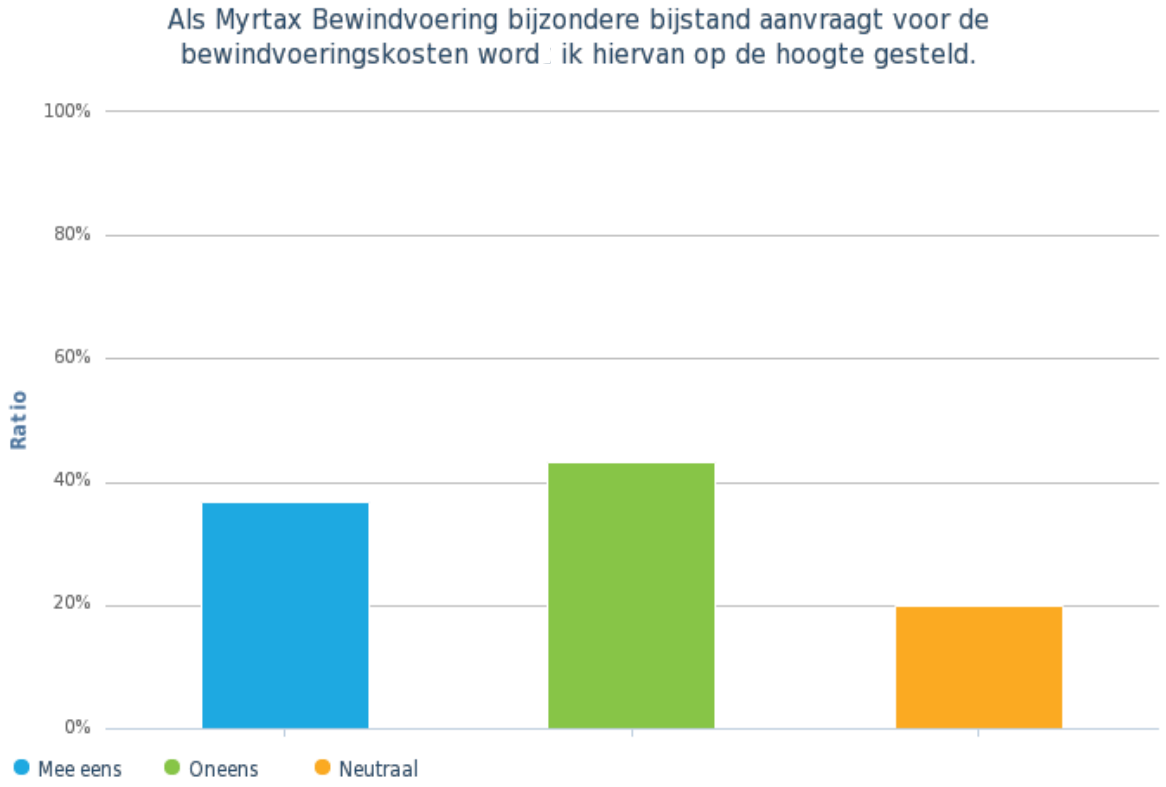

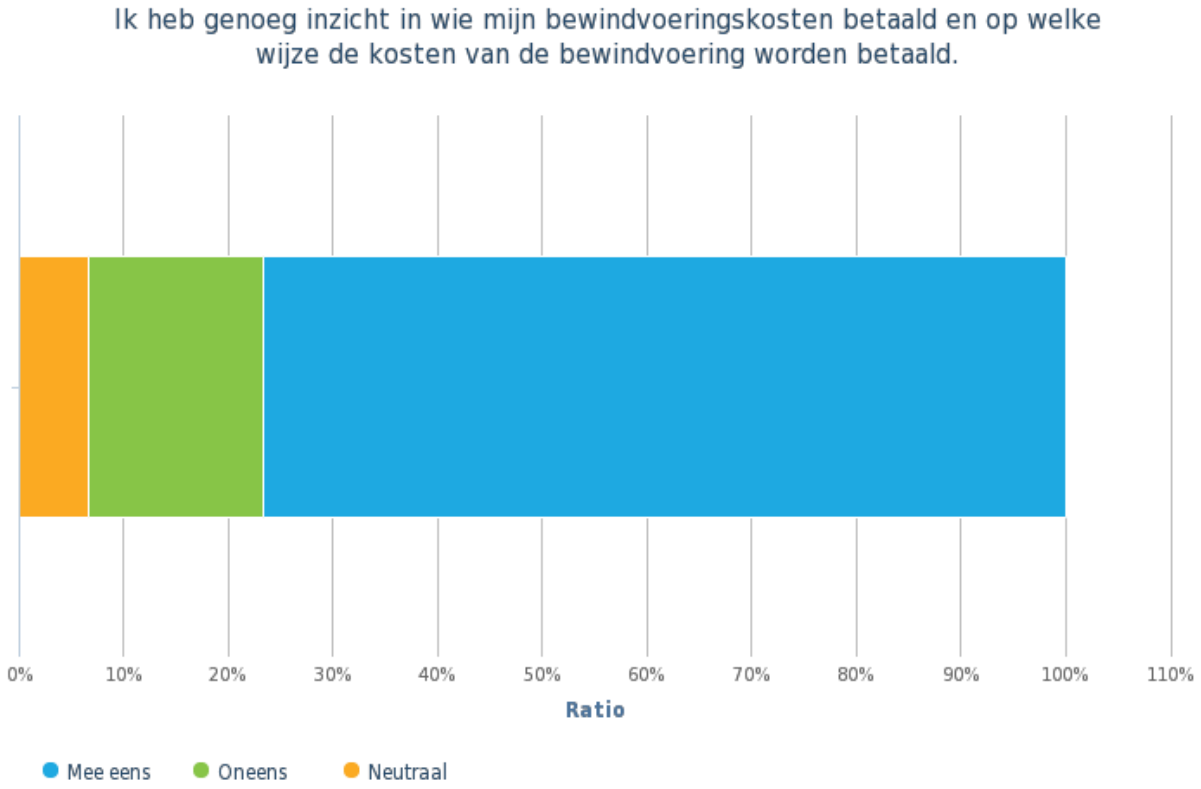

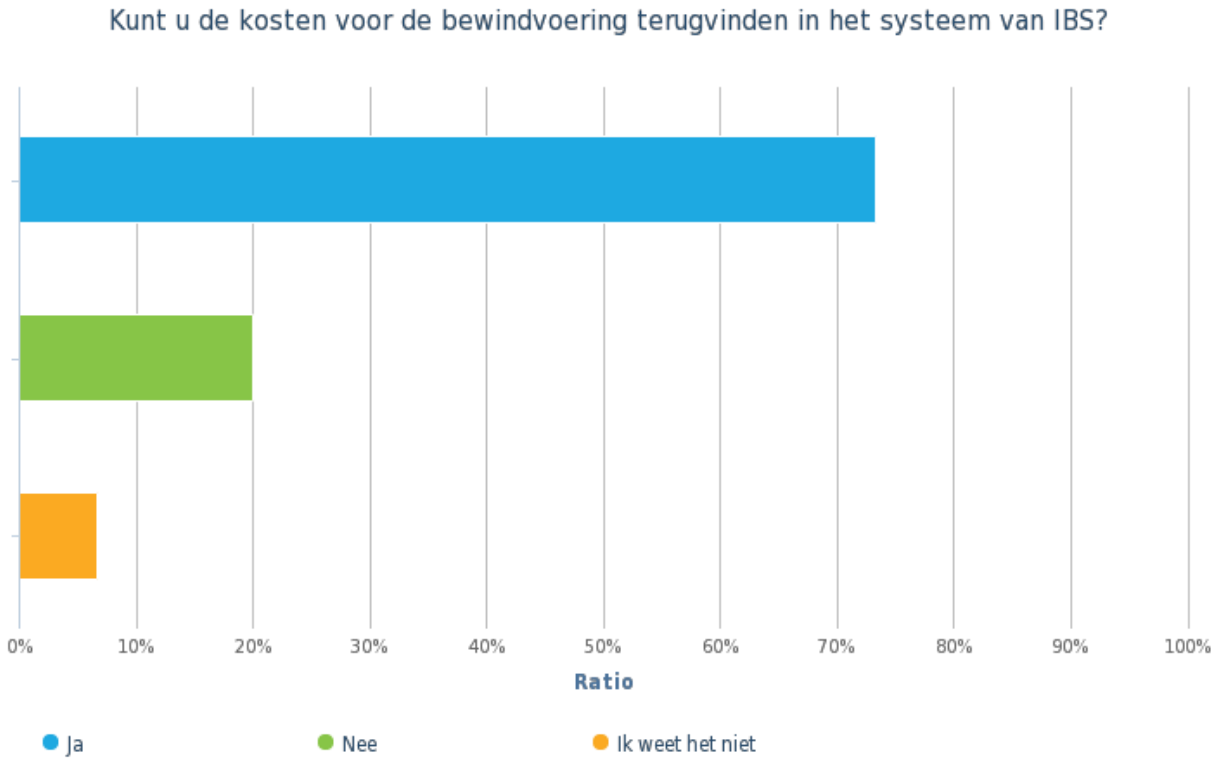

Wist u dat als u een te laag inkomen heeft de gemeente bijzondere bijstand kan verstrekken voor de financiering van uw bewindvoeringskosten?
0%
10%
20%
30%
40%
50%
60%
70%
80%
90%
100%
110%
Ratio
Ja, dit wist ik
Nee, dit wist ik niet

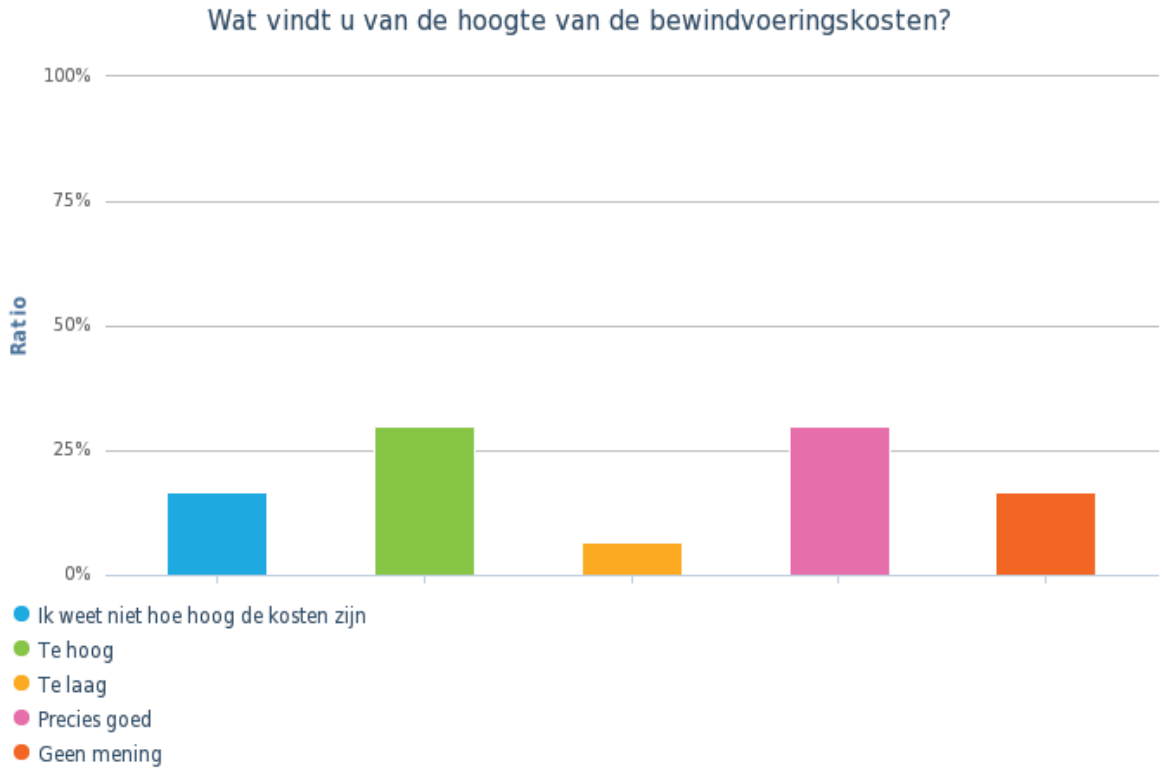

Heeft Myrtax Bewindvoering bijzondere bijstand aangevraagd?
0%
10%
20%
30%
40%
50%
60%
70%
80%
90%
100%
Ratio
Ja
Nee
Geen idee

7.3 Meningen

Als Myrtax Bewindvoering bijzondere bijstand aanvraagt voor de bewindvoeringskosten word ik hiervan op de hoogte gesteld.
100%
80%
60%
40%
20%
0%
Ratio
Mee eens
Oneens
Neutraal

Ik heb genoeg inzicht in wie mijn bewindvoeringskosten betaald en op welke wijze de kosten van de bewindvoering worden betaald.
0%
10%
20%
30%
40%
50%
60%
70%
80%
90%
100%
110%
Ratio
Mee eens
Oneens
Neutraal

Kunt u de kosten voor de bewindvoering terugvinden in het systeem van IBS?
0%
10%
20%
30%
40%
50%
60%
70%
80%
90%
100%
Ratio
Ja
Nee
Ik weet het niet

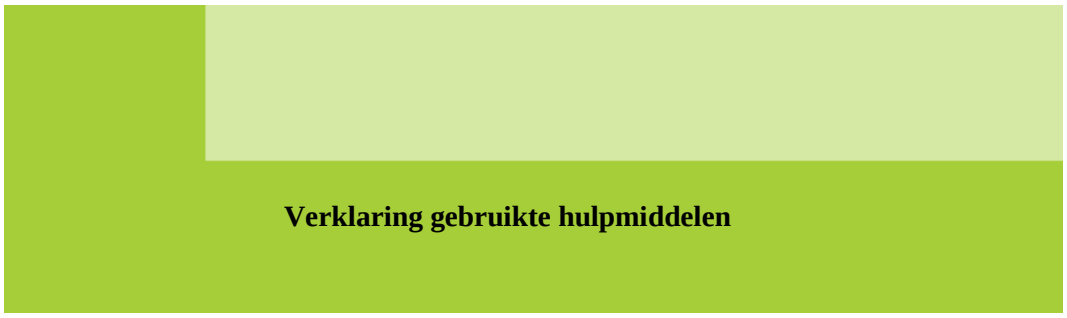

Wat vindt u van de hoogte van de bewindvoeringskosten?
100%
75%
50%
25%
0%
Ratio
Ik weet niet hoe hoog de kosten zijn
Te hoog
Te laag
Precies goed
Geen mening

7.4 Behoeften en wensen

Hebt u nog behoeften voor op- en aanmerkingen met betrekking tot de financiering van de bewindvoeringskosten?

Antwoorden	**Aantal**	**Ratio**
Ik vind de bewindvoeringskosten echt te hoog en dit wist ik niet toen ik mij aanmeldde voor de bewindvoering. Ik had beter ingelicht kunnen worden.	1	(3,3%)
Ik weet niet hoe het systeem IBS werkt. Ik kan mijn gegevens dus niet inzien. Ik had hier meer begeleiding bij verwacht	1	(3,3%)
Meer duidelijkheid zou fijn zijn, nu is het soms vaag. Ik weet niet of Myrtax Bewindvoering bijzondere bijstand aanvraagt of dat ik dat moet doen.	1	(3,3%)
De bewindvoeringskosten zijn te hoog voor het werk dat Myrtax Bewindvoering doet.	1	(3,3%)
Ik kan niet overweg met de computer. Ik krijg alleen de maandelijkse afschriften. Daarnaast weet ik niet wat Myrtax Bewindvoering voor mij bij de gemeente wel of niet aanvraagt.	1	(3,3%)
Alleen bij het intakegesprek is gezegd dat er eventueel bijzondere bijstand aangevraagd zal worden, daarna heb ik hier nooit meer wat over gehoord. In het systeem zie ik dat ik bijzondere bijstand ontvang, maar ik heb nooit een bevestiging gehad. Het zou fijn zijn als ik hier wel van op de hoogte gesteld zou worden.	1	(3,3%)
Ik vind dat de kosten omlaag kunnen. Op deze manier wordt een ander rijk door mijn schulden.	1	(3,3%)
Ik zou meer op de hoogte gehouden willen worden met betrekking tot vergoedingen die Myrtax Bewindvoering voor mij aanvraagt bij de gemeente.	2	(6,7%)
Ik weet niet op welke wijze de hoogte van de bewindvoeringskosten worden bepaald. Ook is mij niets verteld over eventuele bijzondere bijstand waar ik recht op zou kunnen hebben. Dit zou ik graag willen weten.	3	(10%)
Ik word over alles op de hoogte gehouden bij Myrtax Bewindvoering, maar ik weet niet wat bijzondere bijstand is. Dit had mij uitgelegd kunnen worden.	1	(3,3%)
Nee geen op- en aanmerkingen.	9	(30%)
Tevreden, ik vind het makkelijk dat Myrtax Bewindvoering de bijzondere bijstand aanvraagt.	1	(3,3%)
Tevreden, blij met werkwijze en genoeg inzicht. Goed bewindvoerderskantoor.	6	(20%)
Ik heb verder geen specifieke behoeften. Ik ben alleen wel heel dankbaar dat de gemeente deze kosten voor mij betaald, omdat ik anders geen bewindvoerder kon hebben.	1	(3,3%)

Verklaring gebruikte hulpmiddelen

Hierbij verklaar ik, dat ik het voor u liggende werkstuk/project zelfstandig en zonder gebruik van andere dan de aangegeven hulpmiddelen geschreven heb. De uit andere bronnen direct of indirect overgenomen teksten zijn op enigerlei wijze in de door mij geschreven tekst expliciet met bronvermelding verantwoord. Het werkstuk werd tot nu toe nog niet in dezelfde of in vergelijkbare vorm aan een examinator of examencommissie voorgelegd. Ook is het werkstuk niet eerder in het openbaar verschenen.

Namen, achternamen:	Handtekeningen:
Anne Kasteel	……..

Plaats, datum: Deventer, 28 mei 2018